

- ¹⁹Z šesti soužení tě vysvobodí,
v sedmi nezasáhne tě *nic* zlého,
²⁰vykoupí tě ze smrti v *čas* hladu
a za války z moci meče,
²¹před bičem jazyka budeš ukryt,
nebudeš se bát, až přijde zhouba,
²²vysměješ se zhoubě, hladomoru;
a neboj se zemské zvěře,
²³vždyť budeš mít smlouvu s kamením na poli
a polní zvěř bude žít pokojně s tebou,
²⁴shleďáš, že je pokoj ve tvém stanu,
dohlédneš-li na svůj příbytek, neshleďáš
hříchu,
²⁵shleďáš, že tvé potomstvo je četné,
tvoji potomci že jsou jak bylina země,
²⁶do hrobu sestoupíš ve zralosti,
jako se sváží požatí obilí ve svůj čas.
²⁷Hle, toto jsme vyzpytovali, tak je tomu.
Poslechni a sám to poznáš.“

JÓB ODPOVÍDÁ ELÍFAZOVI

Jóbb touží po smrti

- 6** ¹Jóbb na to odpověděl:
²„Kéž by bylo dobře zváženo mé hoře
a mé neštěstí na vážky přiloženo!
³Věřu, těžší je než mořský písek,
že se mi až slova pletou,
⁴neboť ve mně *vězí* střely Všemocného,
můj duch se napájí jejich jedem,
seřadily se proti mně hrůzy Boží.
⁵Hýká snad divoký osel, když má mladou
trávu,
bučí snad býk nad svou pící?
⁶Což lze bez soli jíst něco mdlého?
Má nějakou chuť vaječný bílek?
⁷Štítím se dotýkat toho,
co by můj chléb znečistilo.
⁸Kéž přijde, oč žádám,
a kéž Bůh dá, v co naději skládám,
⁹aby mě Bůh ráčil rozmáčknot *jak mola*,
pohnout rukou, odlomit mě *z kmene*.
¹⁰Bylo by to pro mne ještě potěšením,
navzdor nelítostným bolestem bych
poskakoval,

gJiní (podle P): hlen ibišku.

hNebo: Milosrdenství bližního (patří) sklíčenému, i kdyby opustil bázeň Všemocného.

:IS 2,7n Ž 75,8 Iz 57,15 L 1,52 (13) Jk 3,19 (14) :Př 4,19 Iz 59,9n J 12,35 (17) :Ž 94,12 Pf 3,11n Žd 12,5n
(18) :Dt 32,39 Oz 6,1 (19) :Ž 37,24 Pf 24,16 (20) :Ž 33,19 :Jr 39,18 (21) :Ž 12,4n 31,21 (23) :Iz 11,6—8 Ez
34,25 Oz 2,20 (25) :Ž 128,3 144,12 (26) Jb 42,17
(6,4) :Ž 38,3 :Jb 16,13; :9,34 30,15 Ž 88,16—18 (8n) Jb 7,15 :Nu 11,15 1Kr 19,4 Jon 4,3 (10) :Dt 6,7 Ž 78,5n
(14) :Jb 29,12n 31,16—20; :Př 30,9 (15) :Ž 38,12 (19) Jb 1,15 (20) :Jr 14,3 (22) :Jr 15,10 (24) :Jb 10,2 13,23
(27) :Ž 7,16 Pf 26,27 Kaz 10,8

- neboť slova Svatého jsem nezatajil.
¹¹Kde *naberu* sílu, abych *to* přečkal?
Kdy *to* skončí, abych *to* vydržel?
¹²Je snad z kamene má síla
a mé tělo z bronzu?
¹³Cožpak mi pomoci není?
Záchrana je mi odepřena?

Jóbb odmítá útěchu přátel

- ¹⁴Kdo *své* milosrdenství bližnímu odepírá,
ten opouští bázeň Všemocného^h.
¹⁵Mí bratři jsou věrolomní, *nestáli* jak potok,
jak koryta potoků, které se vytrácejí,
¹⁶jsou kalné od ledu,
když sníh nad nimi taje,
¹⁷v čas léta se vypaňují,
jeho žárem mizejí ze svého místa,
¹⁸jen stružkami jejich tok se vine,
plynou v pustotu a zanikají.
¹⁹Vyhlížely je karavany z Těmy,
s nadějí k nim hleděly výpravy ze Šeby,
²⁰za *své* doufání však museli se stydět,
přišli k nim a zklamali se.
²¹I vy jste teď, *jako byste* nebyli,
při tom děsném pohledu vás jala bázeň.
²²Řekl jsem snad: »Dejte mi«
či: »Plaťte za mne vlastním zbožím«
²³nebo: »Zachraňte mě z rukou protivníka«
či *snad*: »Vykupte mě z rukou ukrutníků«?
²⁴Poučte mě a já zmlknu,
vysvětlíte mi, v čem jsem chybil.
²⁵Přímá slova mohou zjiřit *ránu*,
a co sledujete, že *mi* stále domlouváte?
²⁶Chcete *mě* snad kárat za *má* slova?
Cožpak mluví do větru ten, kdo si zoufá?
²⁷Věřu, metáte *los* o sirotka,
svého druhu jste ochotni prodat.
²⁸Buďte tak laskavi a obraťte se ke mně,
což bych vám mohl do oči lhát?
²⁹Zadržte, ať nespáchá se podlost,
zadržte, je tady ještě moje spravedlnost!
³⁰Což může být na mém jazyku *nějaká* podlost?
Nepozná mé patro to, co vede do neštěstí?

Jóbb předkládá svou bídu Bohu

- 7** ¹Zdali není člověk na zemi *podroben* v službu,
nejsou jeho dny jako dny nádeníka?
²Jako baží otrok po stínu
a jako nádeník čeká na výdělek,
³tak se mi dostaly dědictvím daremné měsíce,
noci plné trápení se staly mým údělem.
⁴Když uléhám, ptám se:
»Kdy už vstanu?«
a pak zase: »Kdy se snese večer?«
Syt jsem toho, na lůžku se převalovat do
rozbřesku.
⁵Mé tělo je obaleno červy a strupy *plnými*
prachu,
kůže mi puká a mokvá.
⁶Rychleji než tkalcův člunek uběhly mé dny,
skončily v naprosté beznaději.
⁷Bože, pomni, že můj život uprchne jak vítr
a *nic* dobrého už nikdy nespátí mé oči.
⁸Neuzří mě oko, jež mě vídávalo,
budou-li mě tvoje oči *hledat*, nebudu tu.

Jóbb není Božím nepřitelem

- ⁹Oblak se rozplyne, zmizí;
stejně kdo sestoupí do podsvětí, *už*
nevystoupí,
¹⁰nevrátí se nikdy zpět do svého domu,
neobjeví se už na svém místě.
¹¹A tak bránit nemohu svým ústům,
mluví ze mne úzkost mého ducha,
lká ze mne hořkost mé duše.
¹²Jsem snad moře nebo dračí netvorí,
že proti mně stavíš stráž?
¹³Řeknu-li si: »Potěší mě moje lože,
mé lůžko mi ulehčí v mém lkání«,
¹⁴děšiš mě skrze sny
a přepadáš mě viděními,
¹⁵že bych *spíše* volil zardoušení,
spíše smrt než kruté trápení.
¹⁶Život se mi zprotivil, nechci žít věčně,
už mě nech, mé dny jsou *pouhý* vánek.
¹⁷Co je člověk, že mu *příkládáš* význam,
že se jím zabýváš v srdci,

- ¹⁸že na něj dohlížíš každého rána
a každou chvíli ho zkoušíš?
¹⁹Proč svůj zrak ode mne neodvrátíš,
nenecháš mě ani slinu polknout?
²⁰Zhřešil-li jsem, co mám podle tebe dělat,
hlídači lidí?
Proč sis mě vzal za terč,
až jsem se stal břemenem sám sobě?
²¹Proč mi přestupek můj nepromineš,
nesejmeš ze mne mou vinu?
Již uléhám do prachu
a *až* mě budeš za úsvitu hledat, nebudu
již.“

PRVNÍ ŘEČ BILDADOVA

Spravedlnost Všemocného

- 8** ¹Na to navázal Bildad Šúchský slovy:
²„Chceš takhle rozprávět ještě dlouho?
Slova tvých úst jsou *jako* prudký vítr.
³Což Bůh křiví právo,
Všemocný snad překrucuje spravedlnost?
⁴Jestliže tví synové se proti němu prohřešili,
vydal je v moc jejich nevěrnosti.
⁵Budeš-li však za úsvitu hledat Boha
a o milost prosit Všemocného,
⁶budeš-li ryzí a přímý,
jistě bude nad tebou bdít
a obnoví tvůj příbytek *pro* tvou
spravedlnost.
⁷Pakli toho, cos měl prve, bylo málo,
převelice vzroste, co budeš mít potom.

Moudrost otců

- ⁸Jen se zeptej předešlého pokolení,
a co vyzkoumali jejich otcové, buď hotov
slyšet.
⁹Jsmo tu jenom od včerejška, nic jsme
nepoznali,
naše dny jsou na zemi jen stínem.
¹⁰Oni tě však poučí, řeknou ti *všechno*,
a ze svého srdce pronesou řeč.
¹¹Cožpak roste rákos, kde není bažina?

¹Tj. sídlo nebo zosobnění zla. Jóbb chápe, že v pozadí jeho utrpení je Boží zápas proti zlu, nikoli proti jednotlivému člověku. Jeho utrpení tak získává rysy kristovské.
²JT. předpotopního, proslulého svou dlouhověkostí (Gn 5); Bildad podepírá svoje slova ‚moudrostí otců‘, nestaví na Hospodinově slovu.

(7,1) Jb 14,6 14 (2) :Dt 24,15 Mt 20,8 (3) :Kaz 2,23 (4) Dt 28,67 (6) :Iz 38,12 (7) :Jb 9,25 14,1 Ž 78,39 89,48
(9) Jb 10,21 14,12 16,22 (10) :Ž 103,16 (16) :1Kr 19,4 Ž 39,6 (17) Ž 8,5 144,3 (18) Ž 73,14 (19) Jb 9,18 10,20
14,6
(8,3) :Jb 34,10 Ž 89,15 97,2 (4) Jb 1,4n (6) :Ž 35,23 (7) :Jb 42,10 (8) Jb 15,18 :Dt 4,32 (9) Jb 14,2

dvojnásobný *trest* k záchraně *vede*.
Věz, že Bůh chce zapomenout na tvé
nepravosti.

- ⁷Dokážeš vystihnout Boha
či obsáhnout dokonalost Všemocného,
⁸jež nebesa převyšuje? Co chceš dělat?
Hlubší je než podsvětí. Co *o tom* víš?
⁹Její míra je delší než země,
širší nežli moře.
¹⁰Chce-li změnit, uzavřít,
svolat, kdo ho odvrátí?
¹¹Ano, on zná falešníky,
vidí ničemnosti — a srozuměn není.
¹²Může tupec dostat rozum?
Narodí se hříbě divokého osla *jako*
člověk?

Vyhlídky na nový život

- ¹³Jestliže *teď* napraviš své srdce
a vztáhneš své ruce k *Bohu*,
¹⁴jestliže dáš ruce pryč od ničemnosti,
nepřipustíš, aby ve tvém stanu přebývala
podlost,
¹⁵tedy pozdvihneš tvář bez poskvrny,
budeš *jak* odlišný z *bronzu*, nepocítíš bázně,
¹⁶zapomeš na trápení,
bude ve tvých vzpomínkách jak voda,
která uplynula.
¹⁷Nadejde *ti* věk *jasnější* nad poledne,
chmury obrátí se v jítro.
¹⁸Doufej, naděje *ti* kyne,
pohled^m, budeš uléhat v bezpečí.
¹⁹Budeš odpočívat a nikdo tě nevyděsí,
získat tebe budou si přát mnozí,
²⁰kdežto svévolníkům vypoví zrak,
ztratí útočiště,
jejich nadějí je: vydechnout duši.“

JÓB ODPOVÍDÁ SÓFAROVÍ

Jób odmítá Sófarovy řeči

- 12** ¹Jób na to odpověděl:
²„Vy jste vskutku ten *pravý* lid,
s vámi vymře moudrost!
³*Ale* já mám také rozum jako vy,
nejsem zpoddilejší než vy;

kdopak tohle *neví*?

- ⁴Jsem k posměchu *i* vlastnímu příteli,
jemuž Bůh odpoví, když volá;
v posměchu je spravedlivý, bezúhonný.
⁵Bezstarostný smýšlí o zániku pohrdavě,
sám stojí pevně, když nohy *jiných*
vrávorají!
⁶Stany zhoubců zůstávají nerušené,
v bezpečí jsou ti, kdo popouzejí Boha,
i ten, kdo chce Boha mít v své moci.
⁷Avšak dobytka se zeptej, pouči tě,
nebeského ptactva, ono ti *to* poví,
⁸pouči tě i křoviska země,
mořské ryby vyprávět ti budou.
⁹Kdo z nich všech by nevěděl,
že ruka Hospodína to učinila
¹⁰a že v jeho ruce je život všeho, co žije,
duch každého lidského tvora.
¹¹Zda nezkouší ucho slova
jako patro ochutnává pokrm?
¹²*Což jen* u kmetů je moudrost
a rozumnost *pouze* v dlouhém věku?

U Boha je všechna moc

- ¹³Moudrost, ta je u *Boha*, i bohatýrská síla,
u něho je rozvaha i rozum.
¹⁴Co rozboří, nikdo nezbuduje,
zavře *dveře* za někým a otevřít *je* nelze.
¹⁵Když zadrží vody, přijde sucho,
když je vypustí, pak podvracejí zemi.
¹⁶U něho je moc i pohotová pomoc,
patří mu, kdo chybuje, i ten, kdo svádí.
¹⁷Rádce odvádí vyslečené,
ze soudců činí ztřeštěnce,
¹⁸pouta králů rozvazuje,
pásem ovazuje jejich bedra,
¹⁹kněze odvádí vyslečené,
vyvrací prastaré *rody*,
²⁰odnímá řeč spolehlivým,
starcům bere soudnost,
²¹opovržením zahrne urozené,
uvolňuje hráze řečišť,
²²odkrývá hlubiny temnot
a na světlo vyvádí, *co je* v šeru smrti,
²³pronárodům dává vzrůst i zánik,
rozprostírá pronárody i odvádí je,
²⁴bere rozum náčelníkům lidu země,
zavádí je do bezcestných pustot,

mPk nejistý; jiní: (i když) ses musel stydět (v H. rovněž *ch-p-r*).

(10) :Jb 9,12 (13) :Ž 88,10 1Kr 8,38 Pl 3,41 (17) :Iz 9,1 58,8 (18n) Ž 4,9 (20) Jb 8,14
(12,3) Jb 13,2 (6) Jb 21,7 Ž 73,12 (7) :Jb 38,39—39,30 Mt 6,26 (10) Nu 16,22 27,16 (11) Jb 34,3 (12) :Jb 32,7
(13) Iz 11,2 :Pf 8,14 (14) Ž 127,1 :Iz 22,2 Zj 3,7 (15) :1Kr 17,1,7 Gn 7,10n (16) 1Kr 12,23 (18) Da 2,21
(19) Jb 34,19n (21) Ž 107,40 (22) Jr 33,3

²⁵aby tápali v temnotě beze světla,
ano, zavádí je jako opilého.

Obvinění přátel ze lži

- 13** ¹Hle, *to* všechno spatřilo mé oko,
mé ucho *to* vyslechlo, rozumím tomu.
²Co víte vy, to vím také,
nejsem zpoddilejší než vy.
³Ano, budu mluvit se Všemocným,
obhájit se chci před Bohem.
⁴Ale vy jste šířitelé klamu,
lékaři k ničemu, vy všichni.
⁵Kež byste konečně zmlkli,
bylo by to od vás moudré.
⁶Slyšte, jak se budu hájit,
důvody mých rtů sledujte s pozorností.
⁷To v zájmu Boha mluvíte podlost,
mluvíte lest kvůli němu?
⁸Chcete se zastávat *Boha*
nebo vést spor místo něho?
⁹Bude-li vás zkoumat, *dopadnete* dobře?
Či ho chcete obloudit, jako lze obloudit
člověka?
¹⁰Tvrdě vás potrestá,
budete-li jednat pokoutněⁿ a stranit.
¹¹Což vás neohromí jeho vznešenost,
nepadne na vás strach z něho?
¹²Vaše připomínky jsou pořečká z popela,
čím se oháníte, je pouhá hlína.

Jób se chce odpovídat před Bohem

- ¹³Zmlknete přede mnou, ať mohu mluvit,
pak ať se přese mne přežene cokoli.
¹⁴Chci nasadit svou kůžiⁿ,
dát svůj život v sázku.
¹⁵I kdyby mě zabil a já *už* neměl co očekávat,
přece bych chtěl před ním obhájit své
cesty.
¹⁶Vždyť on je má spása.
Rouhač k němu nemá přístup.
¹⁷Slyšte, slyšte mou řeč,
dopřejte sluchu tomu, co vám sdělím.
¹⁸Hleďte, předkládám *svou* při,
vím, že budu uznán spravedlivým.
¹⁹Kdo chce se mnou vésti spor?

ⁿMíni se patrně zastření tváře maskou, což ukazuje na nepřipustné magické úkony.
ⁿDosl. Mám vlastními zuby nést své tělo?

(13,2) Jb 12,3 (3) v. 13 (4) :Ez 13,10 22,28 (5) Pf 17,28 (7) :Jb 42,7 (9) :Mal 3,8 Ga 6,7 (11) :Iz 6,5 Ž 119,120
(13) Jb 7,11 9,35 23,4,7 (14) :Sd 12,3 1S 19,5 28,21 (18) :Jb 9,3,32 (19) Iz 50,8 (21) Jb 9,34 :33,7 (23) Jb
6,24 10,2 (24) :Ž 13,2 44,25 88,15 Iz 54,8; Jb 19,11 (25) :Ž 1,4 83,14 (26) :Ž 25,7 (28) :Ž 39,12 Iz 50,9
(14,1) Jb 25,4 :Ž 51,7 (2) Iz 40,6—8 Ž 37,2 90,5n; Jb 8,9 1Pa 29,15 Kaz 6,12 (5) Ž 31,16 39,5 Sk 17,26 (6) Jb
7,1n (10) Jb 7,8n

Budu-li mlčet, zhynu.

- ²⁰Jen dvoji mi, *Bože*, nečňi,
a nebudu se před tebou skrývat:
²¹Vzdal ode mne svoji ruku
a strach z tebe ať mě nepřepadá.
²²Zavolej, a já se ozvu,
nebo budu mluvit já, a odpovíš mi.
²³Kolik je mých nepravostí a mých hříchů?
Dej mi poznat mou nevěrnost a hřích.
²⁴Proč skrýváš svou tvář
a pokládáš mě za svého nepřítele?
²⁵Chceš postrašit odvátý list,
honit suché stéblo?
²⁶Věru, znamenáš si na mě trpké věci,
přičítáš mi nepravosti mého mládí,
²⁷svíráš do klády mé nohy,
dáváš pozor na všechny mé stezky,
zanášíš si každou šlápotu mých nohou.
²⁸*Člověk* se rozpadá jako něco zetlelého,
jako přihrávka rozežraná moly.

Neodvratnost smrti

- 14** ¹Člověk narozený z ženy
má krátký věk, avšak nepokoje do sytosti.
²Jako květ vzejde a zvadne,
prchá jako stín a neobstojí.
³Přesto na něj upíráš svůj zrak
a přivádíš mě na soud s tebou.
⁴Kdo dokáže, aby čisté *vzešlo* z nečistého?
Vůbec nikdo.
⁵Jestliže jsou stanoveny jeho dny,
počet jeho měsíců je ve tvé moci,
nepřekročí cíl, jež jsi mu vytkl.
⁶Odvrát od něho své *oči*, ať si pooddechne
jako nádeník, který je rád, že má den za
sebou.
⁷Stromy *zbývá* aspoň naděje,
že i když podřít, začne rašit znovu
a že jeho výhonky růst nepřestanou,
⁸byť odumřel jeho kořen v zemi
a na prach ztrouchnivěl jeho pařez.
⁹*Jak* ucítí vodu, pučí znovu,
rozvětví se jako mladý stromek.
¹⁰Zemře-li muž, rozpadne se.
Zhyne-li člověk, kam se poděl?
¹¹Z moře se vytratí vody,

řeka opadne a vyschne;
 12člověk ulehne a nepovstane
 a dokud nebesa budou, neprocitne,
 ze spánku se neprobudí.

Naděje i ve smrti

- 13Kéž bys mě skryl v podsvětí
 a schoval mě, než pomine tvůj hněv,
 stanovil mi lhůtu a pamatoval na mě.
 14Kdyby mohl ožít muž, jenž zemřel,
 čekal bych po všechny dny své služby,
 až budu vystřídán.
 15Zavolal bys a já bych se ozval,
 až se ti zasteskne po díle tvých rukou.
 16A kdybys pak počítal mé kroky,
 nedbal bys už mého hříchu,
 17zapečetěna by byla do uzlíku má nevěrnost,
 moji nepravost bys zastřel.
 18Také hora se rozpadne a zřítí,
 i skála se pohne z místa;
 19voda kameny omilá,
 svým proudem odplaví prach země;
 tak ničíš naději člověka.
 20Dotíráš na něho vytrvale, dokud neodejde,
 měníš jeho tvář a vyhostíš ho.
 21Neví, jsou-li jeho synové ve cti,
 není mu známo, jsou-li v nevážnosti.
 22Tělo bolestmi ho souží,
 sám nad sebou truchlí.“

DRUHÁ ŘEČ ELÍFAZOVA

Výtka nadutosti

- 1 Na to navázal Elifáz Témanský slovy:
 2 „Může moudrý člověk hlásat *tak* naduté
 vědomosti,
 naplnit si břicho větrem od východu?
 3 Obhajovat se slovem, jež k ničemu není,
 řečmi, které neprospejí?
 4 Ty sám porušuješ bázeň *Boží*,
 rozjímat před Bohem nemožňuješ.
 5 Tvá ústa jsou zajedno s tvou nepravostí,
 jazyk chytrácký jsi zvolil.
 6 Ne já, nýbrž tvá ústa tě usvědčují ze svévole,
 tvoje rty vypovídají proti tobě.
 7 Jsi snad zrozen *jako* první z lidí,
 přišels na svět dříve než pahorky?

- 8 Vyslechls důvěrný rozhovor Boží,
 že strhuješ *jen* na sebe moudrost?
 9 Co víš, abychom to nevěděli,
 čemu rozumíš, a nám to není *známé*?
 10 Šedivý i kmet jsou mezi námi,
 věkem ctihodnější než tvůj otec.
 11 Boží útěchy jsou tobě málo,
 když láskyplně s tebou mluví?
 12 Co tě připravuje o rozum?
 Proč blýskáš očima?
 13 Svým duchem se stavíš proti Bohu,
 vypouštíš z úst *nehorázná* slova.
 14 Co je člověk? Je snad bez poskvrny?
 Což může být spravedlivý, kdo se zrodil
 z ženy?
 15 Hle, on *ani* na své svaté nedá
 a nebesa nejsou v jeho očích bez poskvrny,
 16 což teprve ohavný a zvrhlý člověk,
 který pije podlost jako vodu?

Svévolníci žijí ve strachu

- 17 Poslouchej mě, *co* ti sdělím.
 Budu *ti* vyprávět, co jsem uzřel,
 18 co hlásali moudří,
 co jim netajili jejich otcové,
 19 ti, jimž jediným byla dána země,
 takže cizák mezi nimi nepřecházel:
 20 Svévolník se úzkostlivě chvěje po všechny dny,
 hrůzovládci počet *jeho* let je ukryt.
 21 Jeho uši slyší zvuk strašlivých zvěstí,
 v *čas* pokoje přijde na něj zhoubece.
 22 Nevěří, že by se z temnot vrátil —
 je vyhlédnut pro meč.
 23 Poplašeně bloudí, že není chléb,
 ví, že je mu připraven den temnot.
 24 Soužení a úzkosti ho přepadají,
 dotírají na něho jako král k útoku
 připravený,
 25 neboť vztáhl ruku proti Bohu,
 počínal si vyzývavě proti Všemocnému,
 26 rozběhl se proti němu se *skloněnou* šíjí,
pod hustým krunýřem svých štítů.
 27 Svoji tvář zahalil tukem,
 ztuhněl na slabínách.
 28 Usadil se ve zničených městech,
 v neobývatelných domech,
 hrozících zřícením.
 29 Nežůstane bohatý a jeho statek neobstojí,
 jeho majetek se na zemi nerozmůže.

oNarážka na nebeského ‚Syna člověka‘ (sr Da 7,13; Ko 1,15).

(12) Jb 7,10 10,21 16,22 (13) :Jz 2,10 26,20 (14) Jb 7,1 (16) Jb 31,4; 10,6 (17) :Oz 13,12 (18) Jb 18,4 (19) :Ř 5,5 (15,7) :Jb 38,4; Pf 8,25 (8) :Jr 23,18 Ř 11,33 (9) :Jb 13,2 (14) Jb 14,4 25,4 (15) Jb 4,18 25,5 (16) Jb 34,7

- 30 Nevyjde z temnot,
 jeho výhonek sežehne plamen;
 sám zajde dechem svých úst.
 31 Ač nevěří v šalebnost, bude *ji* zaveden,
 výměnou sklídí *zase jen* faleš.
 32 Než *vyprší* jeho den, plně *odměny* se dočká,
 jeho ratolest se nebude zelenat,
 33 bude jako vinná réva, *když* shazuje nedozrálé
 hrozny,
 nebo jak oliva shazující květy.
 34 Spolek rouhačů *zůstane* neplodný,
 oheň zhltná stany úplatkářů;
 35 plodí trápení a rodí ničemnosti,
 jejich lůno připravuje lest.“

DRUHÁ ODPOVĚĎ JÓBOVA ELÍFAZOVI

Terčem Boha i lidí

- 16 1 Jób na to odpověděl:
 2 „Slyšel jsem už mnoho podobného,
 těšíte mě všichni *jen* trápením.
 3 Kdypak skončí to mlouení do větru?
 Co tě rozjítřuje, že tak odpovídáš?
 4 Také bych mohl mluvit jako vy,
 kdybyste vy byli na mém místě,
 ohánět se proti vám slovy,
 potřásat nad vámi hlavou.
 5 Já bych vám *však* svými ústy dodával odvahu,
 svými rty bych šetrně projevil soustrast.
 6 Promluví-li, nežůstanu ušetřen bolestí,
 když *od toho* upustím, co ztratím?
 7 Naplňuje mě teď, *Bože*, malomyslností,
 že jsi zpusťošil celou mou pospolitost.
 8 Zasáhl jsi mě, mám *na to* svědka,
 je jím má vychrtlost,
 ta mi *to* do očí dokazuje.
 9 Jeho hněv *mě* rozsápal, zaneřvel na mě,
 skřípe na mě svými zuby;
 můj protivník zaostřuje na mě svůj zrak.
 10 Dokofán na mě otvírají ústa,
 potupně mě poličkují
 a všichni se na mě hrnou.
 11 Bůh mě dal v plen padouchovi,
 napospas mě vydal spárům svévolníků.
 12 Žil jsem poklidně, on však mnou zacloumal,
 uchopil mě za šíjí a roztrástil mě;

pNebo: Přátele zvou na dělení (v H. rovněž *ch-l-q*).

(18) Jb 12,12 (20—24) :Gn 4,14 (21) Jb 18,11—14 (23) Jb 10,21 (24) Jb 10,17 (27) Ž 17,10 (28) Jb 3,14 (29) Jb 20,18—20 (30) Jb 8,12 (31) Jz 59,4 (32) :Jb 29,19 (34) Jb 20,26 (35) Ž 7,15 (16,2) Jb 13,4 (4n) Ž 35,13 (8) Jb 19,20 33,21 (9) Jb 10,16 (10) Ž 22,14 (11) :Jb 30,1.12—14 (13) Jb 6,4 7,20 Pl 3,12; :Jb 30,16 (15) :Gn 37,34 (18) :Gn 4,10 Ez 24,7n Ž 9,13 Mt 23,35 Zj 18,24 (19) Jb 13,3 (20) :Ex 3,7 Ž 79,11 88,3 102,2 (21) :S 2,25 (22) Jb 7,9 10,21 14,12 (17,1) Ž 88,4; :Jz 38,10 (3) :Jb 16,19 (4) :Jb 42,7n (6) Jb 30,9 :Ž 69,13 (8) :Jz 52,15

- učinil mě svým terčem.
 13 Obklíčili mě jeho střelci,
 nelitostně roztíná mé ledví,
 moji žluč vylévá na zem.
 14 Drásá mě, jsem *celý* rozdrásaný,
 doráží na mě jako bohatýr.
 15 Na svou zjizvenou kůži jsem si vzal žinici,
 svůj roh jsem do prachu sklonil.
 16 Tvář mi opuchla od pláče,
 na má víčka *padlo* šero smrti,
 17 *ač* násilí na mých rukou *nelpí*
 a má modlitba je ryzí.
 18 Země, krev mou nepřikryvej,
 můj křik ať nenajde místa *klidu!*

Svědék v nebesích i ručitel

- 19 Ale nyní, hle, mám svědka na nebesích,
 můj přímluvce je na výšinách.
 20 Ať se mi přátelé posmívají,
 moje oko hledí v slzách k Bohu.
 21 Kéž je muži dáno hájit se před Bohem,
 lidskému synu před jeho bližním.
 22 Vždyť až přejde počet *mých* let,
 půjdu stezkou, z *níž* se nenavrátím.

- 17 1 Na duchu jsem zlomen, mé dny dohasly,
jen hrob mi *zbývá*.
 2 Co posměšků zakouším,
stále mě napadají, oka nezamhouřím.
 3 Slož u sebe za mě záruku,
 kdo jiný by se zaručil rukoudáním?
 4 Jejich srdce prozíravosti jsi zbavil,
 a proto je nevyvýšíš.
 5 Přátelům se pochlebuj^e,
 vlastním synům vypovídá zrak.

Lidem k posměchu

- 6 Učinil mě pořekadlem lidu,
 tím, na nějž se plivá.
 7 Můj zrak pohasl hořem,
 všechny mé údy jsou už *jen* stín.
 8 Poctiví nad tím žasnou,
 nevinny je pobouřen rouhačem.
 9 Spravedlivý se však přidrží své cesty,
 kdo má čisté ruce, bude ještě odvážnější.

¹⁰Vy všichni, obraťte se a pak přijďte, moudrého však mezi vámi nenacházím.
¹¹Mé dny pomijejí, moje záměry se hati, přání mého srdce *ztroskotala*.
¹²Noc vydávají za den, *mluví o světle*, kde temnota je blízko.
¹³I kdybych měl naději, podsvětí bude mým domem,
 lože si uťlu ve tmách.
¹⁴Jámě řeknu: »Tys můj otec«, červům: »Matko má, má sestro.«
¹⁵Kde mám jakou naději a *splnění* mé naděje kdo spatří?
¹⁶Závory podsvětí zapadnou, až se spolu do prachu uložíme.“

DRUHÁ ŘEČ BILDADOVA

Svévolník se sám chytí do sítě

18 ¹Na to navázal Bildad Šúchský slovy:

²„Jak dlouho ještě povedete tyhle řeči? Rozvažte *to* a pak budem mluvit.
³Proč jsme cenění jak dobytek, jsme *snad* nečistí ve vašich očích?
⁴Ty, který sám sebe v hněvu rozsápáváš, kvůli tobě má být opuštěna země, má se skála přemístit ze svého místa?
⁵Avšak světlo svévolníka zhasne, plamen jeho ohně nezazáří,
⁶světlo v jeho stanu ztemní, zhasne nad ním jeho kahan.
⁷Těsno bude jeho rázným krokům, vlastní plány přivedou ho k pádu,
⁸nohama se zaplete do sítě, prochází se po pletivu *nad pastí*,
⁹za patu se chytí do osidla, zadrhne se kolem něho smyčka.
¹⁰Na zemi je ukryt na něj provaz, nástraha na něho na pěšině.“

Obětí Knížete smrti

¹¹Ze všech stran ho přepadají hrůzy, ženou se mu v patách.
¹²Ať vychrtne jeho síla, bědy ať mu připraví pád!

^qDosl. Prvorozenec.
^rNarážka na Vládce podsvětí pohanských představ.

(10) Jb 13,5 (15) Jb 19,10
 (18,3) Jb 17,4,10 (4) Jb 14,18 (5) Pš 13,9 :Jb 21,17 (7) :Ž 18,37 :Př 4,12 (8) :Jb 19,6,8 (11) Jb 15,21 :Lv 26,36
 (15) :Dt 29,22 Iz 34,9 (17) Ž 9,7 34,17; Ž 109,13 :Př 10,7 (19) :Ž 37,28 Iz 14,22 Jr 22,30 (20) Ž 37,13
 (19,3) :Gn 31,7,41 Nu 14,22 Neh 4,6 (4) Pš 9,12 (6) Jb 18,8 22,10 (7) Jb 30,20 :Abk 1,2 (8) Jb 3,23 22,11
 (9) Jb 29,14 (11) Jb 13,24 33,10

¹³Ať po kusech šířá jeho kůži, ať mu Kníže^q smrti pozře údy.
¹⁴Vytržen z bezpečí svého stanu musí kráčet v *náruč* Krále hrůzy.
¹⁵V jeho stanu se zabydlí, co mu nepatřilo, po jeho přibytku bude roztroušena síra.
¹⁶Zdola mu uschnou kořeny a svrchu mu uvadnou větve.
¹⁷Jeho památka vymizí ze země, nezůstane po něm nikde jméno.
¹⁸Vyženou ho ze světla do temnot, zapudí ho *prýč* ze světa.
¹⁹Nezůstane mu nástupce a následník v jeho lidu,
 z místa, kde pobývá, nikdo nevyvázne.
²⁰Nad jeho dnem strnou děsem na západě, na východě se jich zmocní hrůza.
²¹Tak *to dopadne* s příbytky bídáků, s místem, kde neznali Boha.“

DRUHÁ ODPOVĚĚ JÓBOVA BILDADOVI

Jóba opustili i nejbližší

19 ¹Jób na to odpověděl:

²„Jak dlouho ještě mě budete trápit a mučit *svými* řečmi?
³Nejméně desetkrát *už* jste mi utrhalí na cti. Vy se nestydíte se mnou *tak* nestoudně jednat?
⁴I kdybych opravdu chybil, mé pomýlení zůstane na mně.
⁵Chcete se opravdu nade mne vynášet a tupit mě svými domluvami?
⁶Uznejte přece, že mi Bůh křivdí, zatáhl kolem mne loveckou síť.
⁷Úpím-li *pro* násilí, zůstávám bez odpovědi, o pomoc volám a zastání není.
⁸Mou cestu zahradil zdí, že nemohu projít, mé stezky obestřel temnem.
⁹Mou slávu ze mne svlékl a sňal korunu z mé hlavy.
¹⁰Ze všech stran mě boří, abych zašel, vyvrátil mou naději jako strom.
¹¹Rozpálil se na mě hněvem, považuje mě za svého protivníka.
¹²Společně přitáhly jeho houfy,

navršily proti mně svou cestu a táboří kolem mého stanu.
¹³Mé bratry ode mne vzdálil, moji známí se mi odcizili,
¹⁴moji příbuzní *mě* opustili, kdo se ke mně znali, zapoměli na mě.
¹⁵Hosté mého domu i mé služky mě pokládají za cizího,
 v jejich očích jsem cizozemec.
¹⁶Když zavolám na otroka, neodpoví, svými ústy se ho musím doprošovat.
¹⁷Můj dech se oškliví i mě ženě, vlastním dětem^s páchnu.
¹⁸I padouši se mě štítí, když chci povstat, spílají mi,
¹⁹všichni moji důvěrní přátelé si mě hnusí, ti, které jsem miloval, se ke mně obracejí *zády*.
²⁰Jsem vyzáblý, kost a kůže, vyzábl jsem *jenom* s kůží kolem zubů.
²¹Smilujte se, smilujte se nade mnou, přátelé moji,
 neboť se mě dotkla ruka Boží.
²²Proč mě pronásledujete jako Bůh a nemůžete se nasýtit mého masa?

Vykupitel je živ

²³Kéž by byly mé řeči sepsány, vyznačeny jako nápis
²⁴rydlem železným a olovem, do skály trvale vytesány!
²⁵Já vím, že můj Vykupitel je živ a jako poslední se postaví nad prachem.
²⁶A kdyby mi i kůži sedřeli, ač zbaven masa^u, uzřím Boha,
²⁷já *ho* uzřím, pro mne *tu bude*, mé oči *ho* uvidí, ne někdo cizí^v, mé ledví *po tom* prahne v mém nitru.
²⁸Řikáte: »Jak ho chytit?«
 Ve mně *prý* je příčina všeho.
²⁹Lekejte se meče.
 Mečem na nepravosti je rozhořčení.
 Poznáte soud *Všemocného*.“

^sNebo: bratřím, dosl. synům mého lůna, tzn. buď těm, které jsem zplodil, nebo těm, kteří se narodili ze stejného (mateřského) lůna jako já.
^uSmysl tohoto patrně příslovečného rčení není zcela jasný. Doslovněji: Ke kůži a k masu přilnuly mé kosti, vyzábl jsem (jen) s kůží zubů.
^vJiní: ve svém těle (dosl. ze svého masa).
^vNebo: (Koho) mé oči uvidí, nebude (nikdo) cizí.

(13) Ž 31,12 88,9,19 :L23,49 (14) Ž 38,12 (15) Ž 69,9 (18) Jb 30,1 (19) Ž 41,10 (20) Jb 16,8 33,21 (25) Iz 41,14 44,6 :Oz 13,14; Ž 12,6 (27) Ž 17,15 1J 3,2 (20,6n) Ž 37,35n :Iz 14,13—15 Gn 11,4—9 (7) :Mi 7,10 (8) Ž 73,20 90,5 (9) Ž 37,10 (10) Jb 27,14,17 (11) Jb 17,16 (16) :Dt 32,33

DRUHÁ ŘEČ SÓFAROVA

Sófar je pobouřen

20 ¹Na to navázal Sófar Naamatský slovy:
²„Jak tak o tom přemítám, musím odporovat, proto abych si pospišil.
³Důtku, jež mě uráží, vyslechnout musím, ale můj rozumný duch mi velí odpovědět.“

Svévolník nemá naději

⁴Což nevíš, že je *to tak* odjakživa, od *chvíle*, co byl člověk postaven na zemi,
⁵že plesání svévolníků *trvá* krátce a radost rouhačů jen okamžik?
⁶I když ve své povznesenosti se vypíná až k nebi
 a jeho hlava se dotýká oblaků,
⁷navždy zanikne tak jako jeho výkal, a kdo jej vídali, řeknou: »Kde je?«
⁸Odlétno jak sen a nenajdou ho, bude zaplašen jako viděný noční.
⁹Oko, jež ho spatřovalo, už ho *nezahledne*, nikdo ho *na* jeho místě nevidí.
¹⁰Jeho synové se budou chtít zalíbit nuzným, vlastními rukama vrátí, co svou silou *získal*.
¹¹*I když* jeho kosti jsou plny mladistvé svěžesti, i ta s ním ulehne do prachu.
¹²Aťsi mu zloba připadá v ústech sladká a přechovává ji pod jazykem,
¹³kochá se v ní, nevzdá se jí, zadržuje ji na svém patře,
¹⁴jeho pokrm se mu v útrobach změní, stane se mu ve vnitřnostech zmijím jedem.
¹⁵Nahltal se majetku, ale vyzvrátí jej, Bůh mu jej vyžene z břicha.
¹⁶Bude sát zmijí jed, hadí jazyk ho zabije.
¹⁷Nebude se dívat na tekoucí *vody*, na řeky, potoky medu a mléka.
¹⁸Výtěček vrátí, nezhltně jej, nad ziskem z obchodu nebude jásat.“

- ¹⁹Odstřikoval a opouštěl nuzné,
uchvátil dům, ač jej nestavěl.
²⁰V nitru však nepoznal klidu,
to, po čem dychtil, ho nezachrání.
²¹Před jeho žravostí nic neobstává,
proto jeho blahobytné nebude trvalý.
²²I při nejhojnějším nadbytku mu bude úzko,
dopadnou na něho ruce všech bédných.
²³Jen ať si plní své břicho,
Bůh na něho sešle svůj planoucí hněv,
jeho útroby zasáhne prškou *šipů*.
²⁴Bude prchat před železnou zbrojí
a prostřelí ho bronzový luk.
²⁵Střela pronikne *mu* zády,
blesk jeho žlučí;
zajde obklopen přízraky.
²⁶Všechna temnota je pro něj uchována,
pohltní ho oheň, který nerozdmyšlal *člověk*,
zle dopadne v jeho stanu *i* ten, kdo vyváží.
²⁷Nebesa zjeví jeho nepravost
a země povstane proti němu.
²⁸Výnos jeho domu se přestěhuje *jinam*,
rozplyne se v den *Božího* hněvu.
²⁹To je úděl svévolného člověka, *určený* Bohem,
Bohem mu přičtené dědictví.“

DRUHÁ ODPOVĚĎ JÓBOVA SÓFAROVÍ

Úspěchy svévolníků

- 21** ¹Jób na to odpověděl:
²„Poslouchejte dobře mou řeč,
potěšíte mě tím.
³Strpte, abych též promluvil;
až domluví, posmívej se.
⁴Týká se mé lkání *jen* člověka?
Což nemám důvod být netrpělivý?
⁵Obraťte se ke mně, užasnete;
dejte si na ústa ruku:
⁶Když se rozpomínám, jsem naplněn hrůzou,
mého těla se zmochňuje zděšení.
⁷Proč naživu zůstávají svévolníci?
Dožijí se vysokého věku, rozmohou se,
kupí statky,
⁸své potomstvo mají pevně kolem sebe,
své potomky mají před očima,
⁹v jejich domech je pokoj beze strachu,
Boží hůl na ně nedopadá.

*Podle samohláskového znění spíše: (ani) na okamžik se podsvětí neděší.

- ¹⁰Jejich býk nebývá připouštěn nadarmo,
jejich kráva se otelí a nezmetá.
¹¹Vypouštějí jako stádo své nezvedence
a jejich děti skotačí.
¹²Hulákají při bubínku a cítaře
a radují se za zvuku flétny.
¹³Tráví své dny v pohodě
a do podsvětí sestupují v mžiku.
¹⁴Bohu říkají: »Jdi pryč od nás,
nechcem o tvých cestách vědět.
¹⁵Kdo je Všemocný, že mu máme sloužit,
co nám prospěje obracet se na něj?«
¹⁶Avšak svůj blahobytné nemají v svých rukou.
Nechť jsou mi vzdáleny záměry
svévolníků.
¹⁷Jak *náhle* hasne kahan svévolníků
a přicházejí na ně bědy!
Bůh jim dá za úděl útrapy v svém hněvu,
¹⁸jsou jak sláma ve větru
a jako plevy uchvácené vichrem.

Různý úděl lidský

- ¹⁹Bůh *prý* uchovává jejich ničemnosti jejich
synům.
Kéž splatí *přimo* jemu, aby *to* poznal!
²⁰Kéž na vlastní oči spatří svou bídu,
vypije si *kalich* rozhořčení Všemocného.
²¹Zajímá ho, co *se stane* s jeho domem po něm,
když je počet jeho měsíců odměřen?
²²Bude *někdo* učít Boha vědomostem?
On soudí přece i vysoko postavené.
²³Jeden zemře v plném květu,
zcela bezstarostný, klidný,
²⁴jeho dížka je plná mléka
a jeho kosti jsou prosáklé morkem.
²⁵Druhý zemře s hořkou duší,
aniž okusil co dobrého.
²⁶Společně ulehnou do prachu
a pokryjí je červi.
²⁷Hle, já vím, co zamýšlíte,
vaším záměrem je způsobit mi příkoří.
²⁸Říkáte zajisté: »Kde je dům urozeného?
Kde je stan, v němž přebývali svévolníci?«
²⁹Což jste se neptali mimojdoucích,
neporozuměli jste jejich znamením?
³⁰V den béd bude zlý ušetřen,
bude odnesen v den hrozné prchlivosti.

- ³¹Kdo mu vytkne jeho cestu,
kdo mu odplatí za to, co napáchal?
³²Až bude odnesen do hrobky,
nad *jeho* rovem se bude bdit.
³³Hroudy v jámě budou mu lehké;
potáhnou se za ním všichni lidé,
bude *jich* před ním bezpočet.
³⁴Jak mě chcete těšit *takovými* přeludy?
Vaše odpovědi — samá věrolomnost.“

TŘETÍ ŘEČ ELÍFAZOVA

Jóbovy hříchy

- 22** ¹Na to navázal Elifaz Témanský slovy:
²„Znamená před Bohem něco muž?
Věru, prozíravý dbá na svoje *činy*.
³Což se Všemocný zajímá o tvou spravedlnost,
jsou mu tvoje bezúhonné cesty ziskem?
⁴Trestá tě *snad* za to, že se *ho* bojíš,
za to s tebou vchází v soud?
⁵Tvá zloba je velká,
tvá nepravost nekonečná.
⁶Bezduvodně jsi bral zástavu od bratří,
svlékal jsi z *nich* šat a *nechával* je nahé,
⁷znaveného neosvěžils vodou,
hladovému odepřel jsi chleba.
⁸Země patří tomu, kdo má *pevnou* paži,
bude na ní sídlit ten, koho *Bůh* milostivě
přijal.
⁹Tys však s prázdnou posílal pryč vdovy,
paže sirotků jsi drtil.
¹⁰Proto jsou kolem tebe osidla,
náhlý strach tě plní hrůzou,
¹¹pro tmu nevidíš
a spousty vod tě přikrývají.

Jóbova nevěra

- ¹²Což není Bůh vysoko *nad* nebesy?
Pohled¹ vzhůru na hvězdy, jak jsou
vyvýšeny.
¹³A ty říkáš: »Copak Bůh ví,
skrze temné mrákoty co může soudit?
¹⁴Oblaka ho zahalují, takže nevidí;
prochází se *kdesi* po obvodu nebes.«

¹Došl. v úvalu jsou mu sladké.

²Náznak kristovského významu Jóbova utrpení.

(32) :L 16,22 (34) Jb 16,2 26,2
(22,3) Jb 35,7 :L 17,9n (6) :Jb 24,9n; :Ex 22,25n Dt 24,10n Ez 18,12 (7) :Jb 31,17 :Mt 25,42n Iz 58,7 (9) :Jb 29,12n 31,16n (10) Jb 6,4 13,21 (11) Jb 10,21n 19,8 (12) :Kaz 5,1 Iz 40,22 (13) Ž 73,11 94,7 (16) Jb 15,32n :Gn 7,21 Mt 24,39 (17) Jb 21,14 (18) Jb 21,16 (19) Ž 58,11 107,42 (21) :Jb 8,5n (22) :Jb 23,12 (23) Jb 11,14n (24) :Mt 6,19n; Jb 28,16 1Kr 9,28 (25) :Jb 31,24 Ž 16,5n 73,26 (26) :Jb 27,10; 11,15 (27) Ž 50,14n 66,13 116,18 (29) :Mt 23,12 (30) Jb 42,8 Ž 18,21,25 :2K 5,21

- ¹⁵Chceš se držet stezky dávnověku,
po níž chodívali mužové *propadlí*
ničemnostem,
¹⁶kteří byli zasaženi, ačkoli čas *nenadešel*,
proudem zatopeni do základů?
¹⁷Říkávali Bohu: »Jdi pryč od nás.«
Co *jiného* jim měl Všemocný udělat?
¹⁸Jejich domy naplňoval blahobytem.
Nechť jsou mi vzdáleny záměry
svévolníků!
¹⁹Spravedliví to uvidí a zaradují se,
nevinny se jim vysměje:
²⁰»Zničení jsou ti, kdo na nás útočili,
a co po nich zbylo, pozřel oheň.«

Plody smíření

- ²¹Měj se k *Bohu* důvěrněji, ať užiješ pokoje.
Vzejde ti z toho jen užitek.
²²Přijímej z jeho úst naučení,
vkládej si do srdce jeho slova.
²³Vrátíš-li se k Všemocnému, budeš vybudován,
vzdálíš-li od svého stanu podlost.
²⁴Odlož do prachu *svá* zlatá zrnka,
mezi potoční skaliska ofirské *zlatu*.
²⁵Pak bude Všemocný sám tvým zlatem,
bude ti hromadou stříbra.
²⁶Ve Všemocném najdeš svoje blaho,
budeš pozvedat svoji tvář k Bohu.
²⁷Budeš-li ho prosit, vyslyší tě,
a ty budeš plnit svoje sliby.
²⁸Rozhodneš-li se pro něco, stane se tak,
a na tvých cestách bude zářit světlo.
²⁹Až budou *jini* poniženi, řekneš: »O pýcho!«
Bůh zachrání ty, kdo klopiš oči.
³⁰Zachrání toho, kdo není bez viny;
bude zachráněn pro čistotu tvých rukou.“

TŘETÍ ODPOVĚĎ JÓBOVA ELÍFAZOVI

Touha po Boží blízkosti

- 23** ¹Jób na to odpověděl:
²„Také dnes *zní* moje lkání vzpurné,
vzdychám pod rukou, *kteřá* mě tíží.
³Kéž bych věděl, kde ho najdu.

Vydal bych se k jeho sídlu,
⁴předložil bych mu svou práci
 a plno důkazů by podala má ústa.
⁵Chtěl bych vědět, jakými slovy by odpověděl,
 porozumět tomu, co mi řekne.
⁶Ukáže svou velkou moc, až povede spor se mnou?

Nikoli, jistě by mi dopřál *sluchu*.
⁷Jako přímý bych se před ním obhajoval,
 navždy unikl bych svému soudci.
⁸Půjdu-li vpřed, není nikde,
 jestliže zpět, též ho nepostřehnu,
⁹jestliže něco učiní vlevo, neužřím ho,
 skryje-li se vpravo, neuvidím to.

Hrůza z Boží blízkosti

¹⁰Zato on zná moji cestu;
 ať mě zkouší, vyjdu jako zlato.
¹¹Má noha se přidržela jeho kroků,
 držel jsem se jeho cesty, neodchýlil jsem se,
¹²od příkazů jeho rtů jsem neodstoupil,
 řeči jeho úst jsem strážil víc než vlastní cíle.
¹³Rozhodne-li se k čemu, kdo to zvrátí?
 Udělá, co se mu zachce.
¹⁴Jistě splní, co mi určil,
 má k tomu dost *moci*.
¹⁵Proto se ho hrozím,
 chci mu porozumět, ale mám z něho strach.
¹⁶Bůh naplnil úzkostí mě srdce,
 Všemocný mě naplnil hrůzou.
¹⁷Jen proto jsem v temnotách *provždy* neumlkl,
 že se přede mnou zahalil mračnem.

Zlořády mezi lidmi

24 ¹Když nejsou před Všemocným skryty časy,
 proč ti, kdo ho znají, jeho dny nepostřehnou?
²*Mocni* posouvají mezníky,
 pasou uchvácené stádo,
³odvádějí osla sirotkům
 a vdově berou býka do zástavy,
⁴ubožáky odstrkují z cesty;
 musejí se skrývat všichni utištěni v zemi.
⁵Ti jsou *jak* divocí oslové v poušti:
 vycházejí za svou práci,

^aPk nejistý; nedbá modliteb, P (upravený text).

(23,2) Jb 7,11 10,1 (3) :Jb 9,11 23,8n (5) Jb 38—41 (7) Jb 9,35 13,13 (8n) v. 3 (9) :Jb 42,5 (10) Ž 1,6 139,1—6,23n Pf 17,3 :1Pt 1,7 (12) :Jb 22,22 (13) Ž 115,3 124,1 :Kaz 3,11 8,6 (2) :Dt 19,14 27,17 Pf 22,28 23,10 (7) :Ex 22,25n Dt 24,12n (9) :Am 2,6 8,6 (11) :Jk 5,4 (19) :Ž 49,15 (20) Iz 14,11 (21) :Jb 29,13 (24,1) :Kaz 3,11 8,6 (2) :Dt 19,14 27,17 Pf 22,28 23,10 (7) :Ex 22,25n Dt 24,12n (9) :Am 2,6 8,6 (11) :Jk 5,4 (19) :Ž 49,15 (20) Iz 14,11 (21) :Jb 29,13

za úsvitu hledají si pokrm,
 v pustině *hledají* chléb pro omladinu.
⁶Sklízejí z pole, jež není jejich,
 oberou vinici svévolníka.
⁷Nocují nazí, protože nemají oděv
 ani příkryvku v chladu;
⁸prudkými horskými dešti promočeni
 nemají útočiště, ke skále se tisknou.
⁹*Tamti* uchvacují sirotka od prsu,
 vymáhají zástavu od utištěného.
¹⁰*Tito* chodí nazí, bez oděvu,
 hladoví snášeji *cizím* snopy;
¹¹mezi jejich zidkami lisují olej,
 šlapou ve vinných lisech a mají žízeň,
¹²ston umírajících zaznívá z města,
 proklání volají o pomoc.
 Avšak *tyto* nepatřičnosti Bůh nepůsobí.
¹³Tamti se bouří proti světlu,
 neznají se k *Božím* cestám,
 nesetrvávají na jeho stezkách.
¹⁴Za světla povstává vrah
 a vraždí utištěného ubožáka,
 i v noci *se plíží* jako zloděj.
¹⁵Těž oko cizoložníka se drží v přítmí,
 říká: »Nikdo mě nespátí«,
 tvář si zahaluje rouškou.
¹⁶Za tmy se do domů vloupávají,
 za dne se zamykají,
 o světle nechťejí vědět.
¹⁷Jim všem je jitra šerem smrti,
 s hrůzami šeré smrti se znají.
¹⁸Takového rychle *vezme* voda,
 jeho úděl na zemi je zlořečený,
 neobrací se na cestu do vinic.

Přání a skutečnost

¹⁹Suchopár a žár pohlcuje sněhové vody
 a podsvětí ty, kdo hřeší.
²⁰Ať na něho zapomene i matčino lůno,
 ať si na něm pochutnají červi;
 nebude ho nikdy vzpomenu.
 Podlost bude roztráštěna jako dřevo.
²¹Odírá neplodnou, která nerodí,
 a vdově neprokáže dobrodiní.
²²I vznešené zachovává *Bůh* svou mocí;
 povstane-li, nikdo si není životem jist.
²³Dopřává *člověku* bezpečí a on se má oč opřít,

ale oči má *upřené* na jejich cesty.
²⁴Nakrátko jsou povýšeni a už zanikají,
 sehnuti jsou jako ti, co hynou,
 vadnou jako vršky klasů.
²⁵Není tomu tak? Kdo obviní mě ze lži?
 Kdo moji řeč za nic nemá?*

TŘETÍ ŘEČ BILDADOVA

Boží vyvýšenost

25 ¹Na to navázal Bildad Šúchský slovy:
²„Vladařství a strach jsou v *ruce* toho,
 jenž na svých výšinách působí pokoj.
³Je možno jeho houfy sečíst?
 Nad kým nevzhází jeho světlo?
⁴Což může člověk být před Bohem spravedlivý
 a čistý ten, kdo se zrodil z ženy?
⁵Jestliže ani měsíc nesvítí jasně,
 nejsou-li ani hvězdy čisté před jeho zrakem,
⁶což teprve lidský červ,
 lidský syn, červíček *pouhý!*“

TŘETÍ ODPOVĚĎ JÓBOVA BILDADOVI

Divy Božího stvoření

26 ¹Jób na to odpověděl:
²„Jak pomůžeš tomu, komu chybí síla?
 Jak zachráníš vysílené rámě?
³Jak poradíš tam, kde chybí moudrost?
 Jak seznámíš s tím, co *skýtá* hojnou pomoc?“

⁴Komu povídáš ta slova?
 Čí to dech vychází z tebe?
⁵Stíny zemřelých se úzkostně chvějí,
 i vody dole a co v nich přebývá.
⁶Podsvětí je před ním obnaženo,
 říše zkázy nepřikryta.
⁷On roztáhl sever nad pustotou,
 nad nicotou zavěsil zemi,
⁸vody zabaluje do oblaků,
 mračno pod nimi se neprotrhne;
⁹*svůj* trůn zahaluje,

^bSr 9,13, pozn. k.
^cSr Iz 27,1

(24) Jb 21,13 (25,2) :Žj 12,10 (4) Jb 4,17 9,2; 15,14; :Ž 143,2 (5) Jb 15,15 (6) :Iz 41,14 (26,4) :IKr 22,24 (6) Pf 15,11 :Ž 139,8 Am 9,2 (7) :Jb 37,22 Ž 48,3; :Jb 38,6 Ž 104,5 (8) :Ž 104,3 (10) Jb 38,10n Pf 8,29 (12) :Jb 9,13 Ž 89,11 Iz 51,9 (13) :Iz 27,1 Ž 104,26 (27,2) Jb 34,5 (3) Jb 33,4 Gn 2,7 (4) :Ž 34,14 (6) Jb 17,9 :Sk 24,16 1K 4,4 (8) :L 12,20 (10) Jb 22,26 (11) Jb 6,10 (13) Jb 20,29

rozprostírá nad ním oblak.
¹⁰Na vodní hladině vykroužil obzor,
 kde končí světlo i tma.
¹¹Sloupy nebes se chvějí
 a trnou, když okřikne *vody*;
¹²svou mocí vzdouvá moře,
 svou rozumností Netvora^b zdolal.
¹³Jeho duch *dal* nebesům velképost,
 jeho ruka proklála útočného hada^c.
¹⁴Hle, to je *jen* část jeho cest;
 zaslechli jsme o něm pouhý šelest,
 kdo může porozumět hřímání jeho bohatýrské síly?*

Jób ujišťuje svou nevinou

27 ¹Jób pak pokračoval v pronášení svých průpovědí takto:
²„Jakože živ je Bůh, on upírá mi právo,
 Všemocný naplnil hořkostí mou duši.
³Ale dokud Boží dýchá,
dokud budu dech bude v mých chrčpích,
⁴mé rty nevyloví podlost
 a můj jazyk nebude hovořit lstivě.
⁵Jsem dalek toho prohlásit vás za spravedlivé,
 dokud nezhyne, své bezúhonnosti se nevzdám,
⁶setrvám ve spravedlnosti a neochabnu,
 srdce nebude mě hanět za *žádný* můj den.
⁷Můj nepřítel *však* ať je na tom jako svévolník,
 a ten, kdo proti mně povstává, jako bídák.
⁸Jakou naději na zisk má rouhač,
 vezme-li mu Bůh život?
⁹Bude Bůh poslouchat jeho křik,
 až bude v tísní?
¹⁰Najde blaho ve Všemocném,
 bude přivolávat Boha v každém čase?“

Jób varuje přátele

¹¹Chci vás poučit o Boží moci,
 netajit, jak tomu je s Všemocným.
¹²Hle, sami jste *to* všichni uzřeli,
 proč se tedy oddáváte přeludům?
¹³Toto je před Bohem úděl člověka svévolného,
 dědictví ukrutníků, *jež* dostanou od Všemocného:

- ¹⁴Rozmnoží-li se jejich synové, přijde na ně meč, jejich potomci se nenasytí chlebem;
¹⁵ty, co vyvážnou, ty pohřbí smrt, jejich vdovy nebudou je oplakávat.
¹⁶Kdyby někdo nakupil stříbra jak prachu a navrší oděvů jak hlíny,
¹⁷co navrší, to oblékne spravedlivý a stříbro případně nevinnému.
¹⁸Svůj dům postavil jako mol, jako chatrč, kterou si udělal hlídač.
¹⁹Boháč ulehne a už se nesebere, než rozevře oči, nebude tu.
²⁰Hrůzy ho dostihnou jako přival vod, vichřice ho zachváti v noci,
²¹odnese ho východní vítr a bude pryč, vichr jej odváne z jeho místa.
²²Tim ho Bůh postihne nelitostně, před jeho rukou bude marně prchat.
²³Budou nad ním tleskat rukama a usklíbou se nad místem, kde býval.“

PÍSEŇ O MOUDROSTI

Člověk propátrá mnohé

- 28** ¹Stříbro má své naleziště a zlato místo, kde se čistí,
²železo se získává z prachu, z rudy se taví měď.
³Člověk překonává tmu, prozkoumává v říši šeré smrti temný kámen do každého koutku.
⁴Proráží šachtu daleko od místa, kde přebývá. Zapomenuti, bez pudy pod nohama, na laně se houpu a kývají, vzdálení lidem.
⁵Země, z níž vzhází chléb, je vespod zpěvčena jakoby ohněm;
⁶v jejím kameni je ložisko safíru, jsou v něm i zlatá zrnka.
⁷Dravý pták tam nezná stezku, oko luňáka ji nezahledne,
⁸mládě šelmy po ní nešlapalo, lev po ní nevlče kořist.
⁹Člověk vztáhl ruku po křemeni, hory zpěvčel až do základů,
¹⁰do skal vytesal stoly, jeho oko spatřilo kdejaký skvost,
¹¹zamezil prosakování proudících vod, a co se tají v zemi, vynáší na světlo.

Cestu k moudrosti nenajde

- ¹²Ale moudrost, kde se najde? Kde je místo rozumnosti?
¹³Člověk nezná její cenu, v zemi živých se nenajde.
¹⁴Propastná tůň praví: »Ve mně není«, moře říká: »Já ji nemám.«
¹⁵Nelze ji získat za listkové zlato, její hodnota se nevyvážá stříbrem,
¹⁶nemůže být zaplácena ofirským zlatem, vzácným karneolem či safírem.
¹⁷Nedá se srovnat se zlatem či se sklem ani směnít za věci z ryziho zlata,
¹⁸natož za korál a křišťál; moudrost má větší cenu než perly.
¹⁹Nedá se srovnat s kúšským topasem, nedá se zaplatit nejčistším zlatem.

Jen Bůh má k moudrosti přístup

- ²⁰Odkud tedy přichází moudrost? Kde je místo rozumnosti?
²¹Je utajena před očima všeho živého, zahalena i před nebeským ptactvem.
²²Říše zkázy a smrt říkají: »Pouze jsme zaslechly pověst o ní.«
²³Jenom Bůh rozumí její cestě, on zná také její místo,
²⁴neboť on dohlédne až do končin země, vidí vše, co je pod nebem.
²⁵Když větru udělil prudkost a vody odměrkou změnil,
²⁶když dešti stanovil cíl a cestu bouřnému mračnu,
²⁷hned tehdy ji viděl a vyprávěl o ní, učinil ji nepohnutelnou a také ji prozkoumal
²⁸a řekl člověku: »Hle, bát se Panovníka, to je moudrost, vystříhat se zlého, to rozumnost.«

ZÁVĚREČNÁ SLOVA JÓBOVA

Vzpomínky na zašlé štěstí

- 29** ¹Jób pak pokračoval v pronášení svých průpovědí takto:
²„Kéž by mi bylo jako za předešlých měsíců, jako za dnů, kdy mě Bůh střežil,

- ³kdy jeho kahan mi nad hlavou zářil a já jsem temnotou šel v jeho světle,
⁴jako se mi vedlo za dnů mé svžešti, kdy můj stan byl místem důvěrného rozhovoru s Bohem,
⁵kdy ještě Všemocný byl při mně a kolem mne moje čeled,
⁶kdy se mé nohy koupaly ve smetaně a skála mi vylévala potoky oleje.
⁷Když jsem procházel branou vzhůru k městu, abych na náměstí zaujal své místo,
⁸mladíci, jak mě viděli, ztichli, kmeti povstávali a zůstali stát,
⁹velmoži se vystříhali řečí, kladli si na ústa ruku,
¹⁰hlas vévodů tichl, jazyk jim přilnul k patru.
¹¹Čí ucho o mně slyšelo, ten mi blahorečil, a oko, které mě vidělo, svědčilo pro mě,
¹²že jsem utištěného zachránil, když volal o pomoc, i sirotka, který neměl, kdo by mu pomohl.
¹³Žehnáni hynoucího se snášelo na mne a srdce vdovy jsem pohnul k plesání.
¹⁴Oblékal jsem spravedlnost, to byl můj oděv; jak říza a turban bylo mi právo.
¹⁵Slepěmu jsem byl okem a kulhavému nohou,
¹⁶ubožákům jsem byl otcem, spor neznámých jsem rozsuzoval,
¹⁷bídákovi jsem však zvyrážel tesáky, ze zubů mu vyrvál kořist.
¹⁸Říkal jsem: »Zahynu se svým hnízdem a rozmnožím své dny jako Fénix^d.
¹⁹Můj kořen se rozloží při vodách, na mém větroví bude nocovat rosa.
²⁰Moje sláva se mi bude obnovovat a můj luk v mé ruce bude stále pružný.«
²¹Poslouchali mě a na mě čekávali, umlkali při mé radě;
²²po mém slovu už nic neměnili, má řeč na ně kanula jak rosa.
²³Čekávali na mě jako na dešť, otvírali ústa jak po jarním dešti.
²⁴Usmíval jsem se na ně, když ztráceli víru, a oni neodmítali světlo mé tváře.
²⁵Když jsem volil cestu k nim, seděl jsem v čele, bydlel jsem jako král mezi houfy, jako ten, kdo těší truchlivé.

^dBájný pták, který se vždy po pěti letech sám v hnízdě spálí a z popela vzlétne omlazen.

Nářek nad současným ponižením

- 30** ¹Avšak nyní se mi vysmívají ti, kteří jsou mladší než já, jejichž otců jsem si vážil tak málo, že jsem je nestavěl ani ke svým ovčáckým psům.
²K čemu je mi síla jejich rukou, když zhylnula jejich svžešť?
³Nouzí a hladováním vyčerpání ohlodávají suchopár od včerejška pustý, zpusťšený,
⁴trhají lebedu mezi křovím a kořen kručinky jim je chlebem.
⁵Byli vypuzeni z obce, pokřikovali za nimi jako za zlodějem;
⁶muzejí bydlet ve srázných úvalech, v podzemních slujích a pod útesy,
⁷hýkají v křoví, zalezlí pod kopřivami,
⁸bloudové, bezjemní, ze země vymrskaní.
⁹A teď jsem jim předmětem popěvků a řečí;
¹⁰hnusí si mě a vzdalují se ode mne, nestydí se mi do tváře plivat.
¹¹Bůh rozvázal mé stanové lano, pokořil mě, a oni všechny zábrany odhodili.
¹²Vyvstávají z pravé strany jako roj, podrážejí mi nohy, navršili proti mně cesty svých běd,
¹³rozkopali moji stezku, usilují o můj pád a nebrání jim nikdo.
¹⁴Jakoby širokou průrvou přicházejí, valí se uprostřed trosek.
¹⁵Proti mně se obrátily hrůzy, jako vítr pronásledují mě za šlechetnost, jako oblak odplynula moje spása.
¹⁶A nyní je vylita má duše ve mně, chopily se mě dny pokoření.
¹⁷V noci mě bodá v kostech, hlodá mě bolest neutuchající.
¹⁸Pro úpornou bolest se změnil můj oděv, sevřela mě jako pás suknicí;
¹⁹jsem smeten do bláta, podoben prachu a popelu.
²⁰Volám k tobě o pomoc, a ty mi neodpovídáš, stojím tu, měj pro mě pochopení.

(14) Jb 20,10 (17) Pš 13,22 (19) :L 12,20 (20) Jb 20,25 (28,1) :1Kř 10,22 (2) :Dt 8,9 (5) :Ž 104,14 (6) Jb 28,16 (8) Jb 41,26 (12) v. 20 (15) :Pš 3,14 (18) :Pš 3,15 (20) v. 12 (23—28) :Pš 8,22—31 (28) :Ž 111,10 Pš 1,7 (29,1) Jb 27,1

(3) :Ž 18,29 (5) :Ž 127,3 128,3 (8) :Lv 19,32 (9) Jb 21,5 :40,4 (12) Jb 31,16 :Ex 22,21n Ž 72,12n (13) Jb 31,17n :22,9 (14) :Jb 19,9 (17) :Ž 3,8 58,8 (19) :Ž 1,3 (20) Jb 33,25 ;:Gn 49,24 (22) :Dt 32,2 (24) :Pš 16,15 (30,1) :Jb 16,11 (3) Jb 24,5 (5) Jb 24,4 (6) :Sd 6,2 1S 13,6 (9) Jb 17,6 :Ž 69,13 Pl 3,63 (10) :Lz 50,6 Mt 26,67

- ²¹Změnil ses mi v krutého protivníka, strojíš mi úklady svou mocnou rukou.
²²Unášíš mě větrem jako na voze, až mě opouštějí smysly.
²³Vím, že mě předáš smrti, přivedeš do domu, kde se setká všechno živé.
²⁴Nikdo nepodá ruku do sutin, kdyby z nich hynoucí o pomoc volal.
²⁵Neplakal jsem snad za krušných dnů, nestaral jsem se o ubožáka?
²⁶Dobro jsem s nadějí očekával, a přišlo zlo, čekal jsem na světlo, a přišlo mračno.
²⁷Mé útroby neklidně vřou, mám před sebou dny utrpení.
²⁸Chodím zarmoucen, ačkoli nepálí slunko, povstávám ve shromáždění a volám o pomoc.
²⁹Stal jsem se bratrem šakalů, druhem pštrošů.
³⁰Kůže na mně zčernala, kosti mám horkostí rozpálené.
³¹Má citara zní při truchlení, moje flétna při hlasu plačících.“

Očištná přísaha

- 31** „Uzavřel jsem smlouvu se svými očima, jak bych se tedy směl ohlízet za pannou?
²Jaký je úděl od Boha shůry, dědictví od Všemocného z výšin?
³Zdali ne bēdy pro bidáka a neštěstí pro pachatele ničemnosti?
⁴Nevidí snad Bůh mé cesty a nepočítá všechny mé kroky?
⁵Jestliže jsem licoměrně jednal a moje noha spěchala za lstí,
⁶ať mě Bůh zváží na vázkách spravedlnosti a pozná mou bezúhonnost.
⁷Jestliže se můj krok odchýlil z cesty a mé srdce si šlo za máma očima nebo poskvrna ulpěla na mých dlaních,
⁸ať jiný sní, co zaseju, a moji potomci ať jsou vykořenění.
⁹Jestliže se mé srdce dalo zlákat cizí ženou

- a já jsem strojil nástrahy u dveří svého druhá,
¹⁰ať moje žena jinému mele a jiní ať se sklánějí nad ní.
¹¹Byla by to přece mrzkost, nepravost hodná odsouzení,
¹²byl by to oheň, jenž zžirá v říši zkázy, který do kořenů zničí všechnu mou úrodu.
¹³Jestliže jsem porušil právo svého otroka či otrokyně, když se mnou vedli spor,
¹⁴co bych měl udělat, až Bůh povstane, co mu odvětim, až mě bude stíhat?
¹⁵Což ten, který mě učinil v mateřském životě, neučinil i jeho, nebyl to týž, který nás připravil v lůně?
¹⁶Jestliže jsem odmítl nuzákovu přání, oči vdovy nechal hasnout v beznaději
¹⁷a sám pojídal své sousto, aniž z něho též sirotek jedl —
¹⁸ten přec od mládí už se mnou rostl jak u otce, také vdovu jsem od života své matky vodil —,
¹⁹jestliže jsem viděl hynoucího bez oděvu, že se ubožák čím přikrýt nemá,
²⁰jestliže mi jeho bedra nežeňkala za to, že se ohřívá vlnou mých jehnat,
²¹jestliže má ruka hrozila sirotkovi, ač jsem v bráně viděl, že mu mohu pomoci,
²²ať mi odpadne lopatka od ramene a paže se mi vylomí z kloubu.
²³Propadl bych jistě strachu, bēdám Božím, na nic bych se nezmohl před jeho vznešeností.
²⁴Jestliže jsem svou důvěru složil v zlato, trpčtivému zlatu říkal: »V tebe doufám«,
²⁵jestliže jsem se radoval, že jsem tak zámožný, že má ruka nabyla úctyhodného jmění,
²⁶jestliže jsem viděl světlo sluneční, jak září, a měsíc, jak skvostně pluje po obloze,
²⁷a mé srdce potají se dalo zlákat, abych polibek svých úst jim rukou poslal,
²⁸i to by byla nepravost hodná odsouzení, neboť bych tím zapřel Boha shůry.
²⁹Jestliže jsem se radoval ze zániku toho, kdo mě nenáviděl,

ePatrně narážka na kenaanský obyčej truchlit pro Baala, když v letním žáru sestoupil do podsvětí. Ne tak Jób.
 eNebo: za Pannou (?), tj. za pohanskou bohyni Anat (sr pozn. a k J1 1,8).
 fUde o zvyky z kultu Slunce a Měsíce.

(12) :Ž 109,6 Za 3,1 (15) Jb 6,4 (16) :Jb 16,13 (17) Jb 33,19 (19) :Jb 9,31 (20) Jb 19,7 Ž 22,3 (21) Jb 10,16n 16,14 (23) :Gn 3,19 Kaz 12,5 (25) Ž 35,13 :Ř 12,15 (26) :Jr 8,15 14,19 Iz 59,9 (28) :Pl 4,8 (29) :Ž 102,7n Mí 1,8 (31) Am 8,10 Pl 5,15 (31,1) :Mt 5,28n (3) Jb 27,13n (4) Jb 14,16 34,21 (6) Př 16,2 21,2; Ž 7,9 17,2 (7) :Nu 5,19—22 1Kr 8,31 (8) :Lv 26,16 (9) :Př 6,29 Kaz 7,26 (10) :Dt 28,30 2S 12,11 (11) :Dt 22,22 (13) :Ex 21,2n Lv 25,39—43 Dt 5,14 Jr 34,8n (15) :Př 14,31 17,5 22,2 (16) Jb 29,12n (17—20) :Iz 58,7 (20) :Dt 24,13 (23) :Ž 119,120 (24) :Ž 52,9

- a byl rozjařen, že potkalo ho něco zlého —
³⁰vždyť jsem nedal svým ústům zhrěšit, nevyprošoval jsem si pro něho kletbu,
³¹jdě z mého stanu si nestěžovali:
 »Kéž by nám dal trochu masa, nejsme syti«,
³²cizinec nezůstával přes noc venku, pocestnému jsem otvíral dveře —,
³³jestliže jsem po lidsku své přestoupení skrýval, nepravost svou tajně uložil v své hrudi,
³⁴že bych se byl lekal početného davu a že bych se opovržení lidských čeledi děsil, pak ať zmlknu a nevyjdu ze dveří.
³⁵Kéž bych měl někoho, kdo by mě vyslyšel!

- Zde je mé znamení. Ať mi Všemocný odpoví.
 Můj odpůrce sepsal zápis.
³⁶Klidně si jej vložím na rameno, ovinu si jej jak věnec.
³⁷O každém svém kroku mu povím, jako vévoda přistoupím k němu.
³⁸Jestliže má půda proti mně křičela a její brázdy přitom plakaly,
³⁹jestliže jsem její sílu spotřeboval bez placení a její vlastníky odbýval,
⁴⁰ať místo pšenice vzejde trní, místo ječmene býlí.“
 Zde končí Jóbova slova.

Elíhú zasahuje

PRVNÍ ŘEČ ELÍHÚOVA

I mladí mohou být moudří

32 ¹Tu přestali oni tři muži Jóbovi odpovídat, protože byl ve vlastních očích spravedlivý. ²Zato vzplanul hněvem Elíhú, syn Berakeela Búzskeho z čeledi Rámovy; jeho hněv vzplanul proti Jóbovi, protože se pokládal za spravedlivějšího než Bůh. ³Jeho hněv vzplanul i proti jeho třem přátelům, protože nenašli správnou odpověď a Jóba prohlašovali za svévolníka. ⁴Elíhú se slovy k Jóbovi vyčkával, protože ostatní byli větkem starší než on. ⁵Elíhú však viděl, že v ústech oněch tří mužů není vhodná odpověď, proto vzplanul hněvem.

⁶Na to tedy navázal Elíhú, syn Berakeela Búzskeho, slovy:

- „Co se týče let, jsem mladší, kdežto vy jste kmeti, proto jsem se ostýchal a obával vám sdělit, co vím.
⁷Řekl jsem si: Ať promluví léta, ti, kteří mají let mnoho, ať s moudrostí seznámují.
⁸Avšak je to duch člověku daný, dech Všemocného, jenž lidi činí rozumnými.
⁹Nejsou vždycky moudří ti, kdo mají mnoho let,

starci nemusejí vždy rozumět právu.

- ¹⁰Proto říkám: Poslyšte mě. Rovněž já chci sdělit, co vím.
¹¹Hle, čekal jsem na vaše slova, naslouchal jsem vaší rozumnosti, až co svými slovy vystihnete.
¹²Snážil jsem se vám porozumět, avšak Jóba nikdo neuvěděl, žádám z vás neodpověděl na jeho řeči.
¹³Neříkejte: »My jsme našli moudrost; Bůh ho odvane jak plevu, a ne člověk.«
¹⁴Jób svá slova nezaměřil proti mně, nebudu mu odpovídat vašimi řečmi. —
¹⁵Jsou zděšení, už neodpovídají, slova jim už došla.
¹⁶Čekám, ale oni nepromluví, stojí tu a neodpovídají.
¹⁷Přispějí tedy já svým dílem, rovněž já chci sdělit, co vím.
¹⁸Jsem naplněn slovy, těсно je duchu v mém nitru.
¹⁹Hle, mé nitro je jako víno, které nemá průduch, jako nové měchy, jež pukají.
²⁰Musím mluvit, aby se mi ulevilo; otevřu rty a odpovím.
²¹Nebudu nikomu stranit, nechci nikomu lichotit;
²²nevím, co je lichocení, to by mě můj Učinitel brzy smetl.

eNebo: jako Adam.

(26) :Dt 4,19 :Jr 8,2 Ez 8,16 (29) Př 24,17 :Ž 35,13n Mt 5,44 (30) :1Pt 3,9 (31) :Iz 58,10 (32) :Gn 19,2 Sd 19,20 Žd 13,2 1Pt 4,9 (33) :Gn 3,10—12 (35) Jb 13,22 23,3—7 (32,2) :Gn 22,21; Jb 13,18 19,6n 27,5n (3) :Jb 15,4 18,21 20,29 22,5 (6) Jb 15,10 (7) Jb 12,12 :Lv 19,32 (8) Př

Člověk není bez viny

- 33** ¹Ty, Jóbe, slyš dobře mou řeč, všem mým slovům dopřej sluchu.
²Pohled, otevírá ústa, pod mým patrem promlouvá můj jazyk.
³Má řeč *tryská* z upřímného srdce, mé rty mluví o poznání vytříbeném.
⁴Boží duch mě učinil, dech Všemocného mě oživil.
⁵Můžeš-li, odpovídej, předlož mi *svou při*, postav se!
⁶Hle, já budu tvými ústy před Bohem, i já jsem jen kus hlíny.
⁷Hle, nemusí tě přepadat strach ze mne, ani moje naléhání tebe tížit.
⁸Řekl jsi *to* přede mnou a já jsem tvá slova slyšel:
⁹»Ryzi jsem, prost přestoupení, jsem bez úhony, bez nepravosti.
¹⁰Hle, *Bůh* proti mně záminky hledá, pokládá mě za nepřítele,
¹¹sevřel do klády mé nohy a střeží všechny mé stezky.«
¹²Hle, odpovídám ti: Zde nejsi v právu, neboť Bůh je větší než člověk.

Bůh chce člověka vykoupit

- ¹³Proč s ním vedeš spor? Že svými slovy neodpovídá?
¹⁴Bůh přece promluví jednou i podruhé, a člověk to nepostřehne.
¹⁵Ve snu, ve vidění nočním, když na lidi padá mrákota, v dřimotě na lůžku,
¹⁶tehdy otvírá lidem ucho a zpečetuje varování, jež jim *dal*,
¹⁷aby člověka odvedl od toho, co páchá, aby muže chránil před vypinavostí,
¹⁸aby jeho duši ušetřil před jámou a jeho život aby nezašel *hubící* střelou.
¹⁹Bolestmi je kárán na svém loži, stálým svárem v kostech,
²⁰takže jeho život si oškliví pokrm a jeho duše vytoužené jídlo.
²¹Jeho tělo se očividně ztrácí, vystupují kosti, které nebyvalo vidět.
²²Jeho duše se blíží jámě a jeho život jistě smrti.

- ²³Bude-li s ním anděl, tlumočník, jeden z tisíců, a poví-li, že je to přímý člověk,
²⁴tehdy *Bůh* se nad ním smiluje a řekne: »Vykup ho, ať do jámy nesestoupí; mám za něho výkupné.«
²⁵Jeho tělo bude svěžejší než v mládí, vrátí se do dnů dospívání.
²⁶Bude-li prosit Boha a on v něm najde zalíbení, ukáže mu svou tvář za hlaholu *polnic* a člověku vrátí jeho spravedlnost.
²⁷Bude zpívat před lidmi a řekne: »Hřešil jsem a převracel, co bylo přímé, ale nebylo mi *odplaceno* stejným.«
²⁸*Bůh* vykoupil jeho duši, aby neodešla do jámy, jeho život smí hledět na světlo.
²⁹To vše učiní Bůh pro muže dvakrát i třikrát,
³⁰aby odvrátil jeho duši od jámy a *přivedl* ke světlu, do světla živých.
³¹Poslouchej mě, Jóbe, pozorně, mlč, já budu mluvit.
³²Bude-li co říci, odpověz mi, promluv, chci pro tebe spravedlnost.
³³Nebudeš-li mít *co říci*, poslouchej mě, mlč a já ti zprostředkuji moudrost.«

DRUHÁ ŘEČ ELÍHÚOVA

Jób není v právu

- 34** ¹Na to navázal Elíhú slovy:
²„Vy moudří, slyšte mé řeči, vy vědoucí, naslouchejte mi.
³Ucho přece přezkušuje řeči, patro vychutnává pokrm.
⁴Volme si, co je právo, ať zvíme mezi sebou, co je dobré.
⁵Jób řekl: »Jsem spravedlivý, a Bůh upírá mi právo.
⁶Mám lhát? Proti svému právu *mluvit*?
Zasáhl mě zkázonosný šíp, avšak ne pro přestoupení.«
⁷Který muž je jako Jób?
Prý pije výsměch jako vodu,
⁸spolčuje se s pachatelí ničemností, obcuje se svévolnými lidmi;
⁹řekl: »Muži není k ničemu mít zalíbení v Bohu.«

Všemocný je spravedlivý

- ¹⁰Proto mě slyšte, rozumní mužové: Daleko je Bůh od svévole, Všemocný od bezprávi.
¹¹*Podle toho*, co člověk udělá, odplatí jemu, s každým nakládá podle jeho stezky.
¹²Opravdu, Bůh nejedná svévolně, Všemocný právo nepokříví.
¹³Kdo mu dal pod dohled zemi a kdo *před něho* položil celý svět?
¹⁴Kdyby měl na mysli jenom sebe a svého ducha i dech k sobě *zpět* stáhl,
¹⁵by všechno tvorstvo rázem vyhynulo, člověk by se obrátil v prach.
¹⁶Máš-li tedy rozum, poslyš toto, dopřej sluchu tomu, co říkám.
¹⁷Což může panovat ten, kdo nenávidí právo? Nebo Uctyhodného, jenž je spravedlivý, prohlásíš za svévolníka?

Spravedlivý je všemocný

- ¹⁸Je snad možno říci králi: »Ty ničemo« nebo urozeným: »Svévolníku«?
¹⁹Bůh nestrání velmožům, nedá přednost váženému před nuzákem, protože všichni jsou dílem jeho rukou.
²⁰Umírají v okamžení, třeba o půlnoci. Lid se zachvěje, když odcházejí; i vznešený je odvolán, aniž kdo *hne* rukou.
²¹Na cesty každého *jsou upřeny* jeho oči, on každý krok vidí.
²²Není temnoty ani šera smrti, kde by se mohli skrýt pachatelé ničemností.
²³Na nikoho nevkládá *nic* navíc, že by se musel s Bohem soudit.
²⁴Ctíhodné bije, nemusí *nic* vyšetřovat, jiné staví na ta místa;
²⁵je obeznámen s jejich dílem, podvrátí je za noc a jsou rozdraceni.
²⁶Potrestá je jako svévolníky, každý na to bude hledět,
²⁷za to, že se odchýlili pryč od něho a neměli uznání pro žádnou jeho cestu,
²⁸takže se až k němu donesl křik nuzných a slyšel křik utištěných.
²⁹Když zůstane klidný, kdo ho smí prohlásit za svévolníka?

Když skrývá tvář, kdo ho může spatřit?
 A přece *bílí* nad pronárody i jednotlivci,
³⁰aby nekraloval člověk — rouhač
a nestal se svědцем lidu.

Rozhodnutí neleží u Jóba

- ³¹Sluší se doznat Bohu:
 »Snášim *svůj* trest, nebudu už pohoršlivě jednat.
³²Poučuj mě o tom, na co nestačí můj pohled. Spáchal-li jsem podlost, *už tak* neučiním.«
³³Má snad odplácet dle tvého, když ty *jeho* názor za nic nemáš?
 Ty bys *to* měl rozhodnout, ne já.
 Pověz, co víš!
³⁴Rozumní mužové mi přísvedčí a moudrý muž mi bude naslouchat:
³⁵»Jób nemluví uváženě, jeho slova nejsou prozíravá.
³⁶Je třeba jednou provždy Jóba přezkoušet, protože odpovídá jako mužové *propadlí* ničemnostem.
³⁷Vždyť ke svému hříchu přidává nevěrnost, mezi námi si *výsměšně* tleská a má mnoho řečí proti Bohu.«

TŘETÍ ŘEČ ELÍHÚOVA

Vyvýšenost Boží

- 35** ¹Na to navázal Elíhú slovy:
²„Myslíš si, že je to podle práva říkat: »Moje spravedlnost převyšuje Boží?«
³Říkat: »Co z toho máš? Co mi prospěje, nebudu-li hřešit?«
⁴Odpovím ti *několika* slovy, i tvým přátelům, *kteří jsou* s tebou.
⁵Pohled na nebe a viz, popatř na mraky vysoko nad sebou.
⁶Jestliže jsi zhřešil, čeho jsi dosáhl proti němu? Bude-li tvých přestoupení sebevíc, co mu *tím* uděláš?
⁷Jestliže jsi jednal spravedlivě, co jsi mu dal, co přijal z tvé ruky?
⁸Jen člověka jako ty *zasáhne* tvá svévole, lidského syna tvá spravedlnost.

2,6 :Gn 41,38n (11) :Jk 1,19 (19) :Jr 20,9; :Mt 9,17 (21) :Jb 13,7—10 (22) :Jb 31,23 (33,4) :Jb 27,3 Gn 2,7 :Ž 104,30 (5) v. 32 (6) :Jb 10,9 (7) :Jb 13,21 (8) :Jb 16,17 27,6 31,1—40 (9) :Jb 9,20,29 (10) :Jb 13,24 19,11 (11) :Jb 13,27 (13) :Jb 23,13n (15) :Jb 4,12n Gn 20,3 41,25 Nu 12,6 (16) :Jb 36,10 (19) :Jb 5,17n; 30,17 (20) :Ž 107,18 (21) :Jb 19,20 (23) :Za 1,12 (24) :Ž 49,8 (25) :Jb 29,20 :Ž 103,5 (26) :Jb 19,27 (28) :Ž 103,10 R 6,23 (30) :Ž 40,3 56,14 103,4 :Iz 38,17 (32) v. 5

(34,3) :Jb 12,11 (5) :Jb 33,9; 27,2 (6) :Jb 9,15,20 (7) :Jb 15,16 (8) :Ž 1,1 (9) :Jb 9,22 (10) :Jb 8,3 :Dt 32,4 2Pa 19,7 R 3,5 9,14 (11) :Ž 62,13 :Mt 16,27 R 2,6 Zj 22,12 (12) :Jb 8,3 (15) :Jb 12,10; :Ž 104,29 146,4; :Gn 3,19 Kaz 12,7 (19) :Dt 10,17 Ef 6,9 (21) :Jb 31,4 :Ž 33,14n Pf 5,21 (22) :Ž 139,11n (25) :Jb 27,20 (28) :Gn 16,11 Ex 22,22 (29) :Jb 33,13 (30) :L 1,52 (35) :Jb 38,2 (35,2) :Jb 32,2 (3) :Jb 34,9 (7) :Jb 22,2n

Mlčení Boží

- ⁹Lidé křičí pro množství útisku, volají o pomoc pro *tvrdou* paži mocných,
- ^{10a}*nikdo* se nezeptá: »Kde je Bůh, můj Učinitel, který dává *člověku* i v noci prozpěvovat,
- ¹¹vyučuje nás a nikoli zvířata zemská a činí nás moudřejší nad nebeské ptačtvo?«
- ¹²Potom *jim ovšem* neodpovídá, když křičí pro pýchu zlovolných.
- ¹³Bůh přece nedá sluchu falši, Všemocný na to *ani* nepohlédne,
- ¹⁴zvláště když *o něm* prohlašuješ: »Nedívá se na to«^h.
- Tvá pře* je před ním, jen na něho čekej!
- ¹⁵Jestliže tedy nestihá hněvem a nestará se příliš o zpupnost,
- ¹⁶Jób si otevírá ústa do větru a neuváženě vede zbytečné řeči.“

ČTVRTÁ ŘEČ ELÍHÚOVA

Bůh člověka vychovává

- 36** ¹Elihú dále pokračoval slovy:
- ²„Měj se mnou trochu trpělivosti a sdělím ti, že ještě *mám* o Bohu co říci.
- ³Začnu se svým věděním zdaleka a přiznám svému Učiniteli spravedlnost,
- ⁴neboť opravdu má slova nejsou klam; před tebou je *člověk* dokonalých vědomostí.
- ⁵Hle, Bůh je úctyhodný, nezavrhne *bez příčiny*, je úctyhodný silou i srdcem.
- ⁶Nenechá naživu svévolníka, ale utištěným dopomůže k právu.
- ⁷Od spravedlivého neodvrací zrak; s králi je na trůn dosazuje navždy a jsou vyvýšeni.
- ⁸Jsou-li však spoutání řetězy, chyceni do provazů utrpení,
- ⁹oznamuje jim, čeho se dopustili, že se rozbujela jejich přestoupení,
- ¹⁰otvírá jim ucho pro napomenutí a vyzývá je, aby se odvrátili od ničemnosti.
- ¹¹Poslechnou-li, budou-li *mu* sloužit, dokončí své dny v pohodě

^hJiní: (že) na něho nehleďš.

ⁱNarážka na sakrální prostituci v kultech plodnosti rozšířených kolem Izraele.

(9) Kaz 4,1 (10) :Kaz 12,1; Sk 16,25 (11) :Jb 12,7; 39,17 (13) :J 9,31 (16) :Jb 38,2 (36,2) Jb 21,3 (3) Jb 34,17 (6) :Ž 72,4,12 146,7—9 (7) Ž 113,7n (8) :2Pa 33,11—13 (10) Jb 33,16n (11) Jb 33,18 (12) Jb 27,22 (15) v. 10 :Ž 35,10 72,12 (16) Ž 18,20 Ž 23,5 (19) :L 12,15—20 (22) Iz 40,13n (26) Ž 145,3 (27) Jb 38,28 (29n) Jb 37,3,11,15 (31) :1Kr 17,1; Ž 104,13—15

- a v rozkoších svá léta.
- ¹²Neposlechnou-li, sejdou *hubici* střelou a zahynou pro *svou* nerozváženost.
- ¹³Kdo jsou rouhavého srdce, přispívají k hněvu, nevolají o pomoc, *ani* když je spoutá.
- ¹⁴Proto zemře jejich duše v mládí a jejich život *skončí* se zaslavěnci smilstvají.
- ¹⁵Utištěného zachrání skrze jeho utrpení, otevře mu ucho skrze útlak.

Kdo je podobný Bohu?

- ¹⁶To on tě odláká z jícnu souzení; *abys měl* kolem volný prostor, bez stísněnosti,
- a poklidný stůl plný tučnosti.
- ¹⁷Chceš-li se svévolně přít, pře *tě* přivede před soud.
- ¹⁸Ať tě rozhořčení nezláká k tleskání a velké výkupné ať tě nesvede z *cesty*.
- ¹⁹Vytrhne tě volání o pomoc, když se souziš a napínáš všechnu *svou* silu?
- ²⁰Nedychti po noci, *kerá* odvede národy z jejich míst.
- ²¹Bedlivě dbej, aby ses neobracel k ničemnosti a nevolil ji raději než utrpení.
- ²²Hle, *jak* nedostupný je Bůh ve své síle! Kdo je učitel podobný jemu?
- ²³Kdo smí dohlížet na jeho cestu? Kdo smí říci: »Jednáš podle«?
- ²⁴Pamatuj, že máš vyvyšovat jeho dílo, jež lidé opěvují.
- ²⁵Všichni lidé je vyhlízejí, *avšak* člověk přihlíží *jen* zdáli.

Hymnus na Boží vznešenost

- ²⁶Hle, Bůh je vyvýšený, nad naše poznání, počet jeho let je nevyzpytatelný.
- ²⁷Přitahuje vodní kapky, padají *jako* déšť a v jeho záplavu *se mění*,
- ²⁸když se z mračen valí proudy a hojně skrápějí člověka.
- ²⁹Rozumí *někdo* rozprostření mraků, hromobití v jeho stánku?
- ³⁰Hle, nad tím rozprostírá světlo a přikrývá kořeny moře.
- ³¹Povede při s lidmi

- ten, jenž* dává hojný pokrm.
- ³²Dlaněmi se chápe světla *blesků*, přikazuje jim *zaváhnout* útočníka.
- ³³Ohlašuje ho jeho hromový hlahol, dokonce i stádo *ohlašuje* jeho příchodí.

- 37** ¹¹³⁴Mé srdce se z toho chvěje, chtělo by vyskočit ze svého místa.
- ²¹Naslouchejte bedlivě burácení jeho hlasu, rachotu, který mu vychází z úst.
- ³²Nechá jej dunět pod celým nebem a jeho světlo *září* až k okrajům země.
- ⁴³Za ním řve *jeho* hlas, on hřmí svým důstojným hlasem a nezadržuje *blesky*, když se jeho hlas rozléhá.
- ⁵⁴Podivuhodně hřmí Bůh svým hlasem, dělá veliké věci, nad naše poznání:
- ⁶⁵Isněhu velí: »Padej na zem« a dešti: »Ať prší«, a déšť *padá* v mocných proudech.
- ⁷⁶Na ruku každého člověka klade svoji pečeť, aby všichni lidé, které učinil, nabyli poznání:
- ⁸⁷Zvěř vchází do doupat a přebývá v svých peleších;
- ⁹⁸vichřice vyráží ze *své* komnaty a severák *přináší* chlad;
- ¹⁰⁹*svým* dechem vyvolává Bůh led, že zamrzají hladiny vod;
- ¹¹¹⁰oblak obtěžkává vlhrou, svým bleskem rozháni mračno,
- ¹²¹¹*a* to se točí a převrací, jak on určí, a vše, co mu přikáže, vykoná

- na tváři okrsku země;
- ¹³¹²uzívá ho jako metly nebo k *dobru* své země, jako *důkazu* milosrdenství.

Kdo pochopí divy Boží?

- ¹⁴¹³Dopřej tomu sluchu, Jóbe, postůj, zda pochopíš Boží divy.
- ¹⁵¹⁴Víš snad, co jimi Bůh miní, když ozáří oblak svým bleskem?
- ¹⁶¹⁵Víš *něco* o tom, jak plují oblaka, *a vůbec něco* o dívech Vševědoucího?
- ¹⁷¹⁶Ty, jemuž horkem žhne šat, když země znehybní pod jižním větrem,
- ¹⁸¹⁷dovedl bys jako on vzklenout *oblohu* pro mraky,
- pevnou jak lité zrcadlo?
- ¹⁹¹⁸Seznam nás s tím, co mu máme říci. Nic nedokážeme pro temnotu.
- ²⁰¹⁹Ohlásí mu někdo, že hodlám mluvit? Řekne si někdo *o to*, aby byl zničen?
- ²¹²⁰Nelze se dívat do světla *blesků* tehdy, když září v mracích; až se přezene vítr, pročistí je.
- ²²²¹Od severu přichází zlatavá *záře*, třpyt kolem Boha budící hrůzu;
- ²³²²lavšak Všemocného nenajdeme. Je vznešený v síle, ale soudem a přísnou spravedlností nechce pokořovat.
- ²⁴²³Ať se ho proto lidé bojí; nehledí na žádného, kdo *spoléhá* na *své* moudré srdce.“

Bůh promluvil

PRVNÍ ŘEČ BOŽÍ

Pán země i moře

- 38** ¹Na to odpověděl Jóbovi ze smrtě Hospodin slovy:
- ²„Kdo to zatemňuje úradek *Boží* neuváženými slovy?
- ³Nuže, opáše si bedra jako muž, budu se tě ptát a poučíš mě.
- ⁴Kde jsi byl, když jsem zakládal zemi?

Pověz, víš-li něco rozumného *o tom*.

- ⁵Víš, kdo stanovil její rozměry, kdo nad ní natáhl měřicí šňůru?
- ⁶Do čeho jsou zapuštěny její podstavce, kdo kladl její úhelný kámen,
- ⁷zatímco jitrní hvězdy společně plesaly a všichni synové Boží propukli v hlahol?
- ⁸*Kdo* sevrhel moře vraty, když se valilo z lůna *země*,
- ⁹když jsem mu určil za oděv mračno a za plénku temný mrak,

¹Pk nejistý; možno i přeložit: že plane žárlivým hněvem proti podlosti (s menší úpravou výslovnosti).

(37,2) Ž 29,3 :J 12,28n (3) :Mt 24,27 (5) Jb 5,9 26,14 (6) Ž 147,16 (8) Ž 104,21n (10) Jb 6,16 38,29n (12) :Ž 148,8 (14) Ž 111,2—4 (16) :Př 8,28 (22) :Ex 24,16n (38,1) :Jb 31,35 (2) Jb 34,35 35,16 :42,3 (3) Jb 40,7 (4) :Jb 15,7 (5n) :Př 30,4 (6) Ž 104,5 (7) :Ž 19,2; Jb 1,6

- ¹⁰*když* jsem mu stanovil meze,
položil závoř a vrata
¹¹a řekl: »Až sem smíš přijít, ale ne dál;
zde se složí tvé nespoutané vlnobití!«
¹²Zdali jsi ty *někdy* za svých dnů dal příkaz jitru
a vykázal jitřence její místo,
¹³aby se chopila okrajů země
a svěvolníci byli z ní vytřeseni?
¹⁴*Země* se mění jak hlína pod pečetidlem,
ale oni tu stojí, ač jsou *jen* šat.
¹⁵Svěvolníkům bude odepřeno světlo
a zvednutá paže bude přeražena.
¹⁶Přišel jsi až ke zřídlu moře,
procházel ses po dně propastné tůně?
¹⁷Byly ti odkryty brány smrti,
brány šeré smrti jsi spatřil?
¹⁸Postřehls celou šíři země?
Pověz, znáš-li to všechno.

Pán vod i hvězd

- ¹⁹Kde je cesta k obydlí světla?
Kde má své místo temnota?
²⁰Můžeš je vykázat do jejich hranic?
Máš ponětí o stezkách k jejich domu?
²¹Tušil jsi, že se jednou narodíš
a *jak* velký bude počet tvých dnů?
²²Přišel jsi *někdy* ke skladům sněhu,
spatřil jsi sklady krupobití,
²³kteřé si šetřím pro časy soužení,
pro den války a boje?
²⁴Kde je cesta k *mistu*, kde se dělí světlo?
Odkud se žene na zemi východní vítr?
²⁵Kdo vyryl koryta povodní
a bouřnému mračnu cestu,
²⁶aby přšlo na liduprázdnou zemi,
na poušť, v níž člověka není,
²⁷aby se napojila místa pustá a zpustošená
a vzešla mladá tráva?
²⁸Má snad děšť otce?
Kdo zplodil krůpěje rosy?
²⁹Z čího lůna vyšel led?
Kdo rodí nebeské jíní?
³⁰Vody tuhnu na kámen,
zamrzá hladina propastné tůně.
³¹Dovedeš spoutat mihotavý třpyt Plejád
nebo rozvázat pouta Orióna?
³²Vyvedeš *hvězdy* zvířetníku v pravý čas
a povedeš *souhvězdí* Lva s jeho mladými?

¹Ibis byl v Egyptě posvátný pták ohlašující začátek záplav Nilu; kohout ohlašoval počátek nového dne.

2,1 (8—11) Ž 104,6—9 Pf 8,29 (12) Ž 74,16 (15) Jb 24,17 :18,18 (17) Ž 9,14 107,18 Iz 38,10 (22) Jb 37,6;
:Joz 10,11 Iz 30,30 (25) Jb 28,26 (28) Jb 36,27 (29) Jb 37,10 (31) Jb 9,9 Am 5,8 (33) Jr 33,25 (39) Jb 4,11 Ž
104,21 :145,15 (41) Ž 147,9
(39,11) :Nu 23,22 Dt 33,17 Ž 92,11 (13) :Jr 8,7

- ³³Viš, jaké jsou řády nebes?
Ty jsi je ustanovil, aby dozírala na zemi?
³⁴Pozvedneš svůj hlas k oblaku,
aby tě přikryla spousta vod?
³⁵Posíláš snad pro blesky, aby přišly
a ohlásily se ti: »Tu jsme!«
³⁶Kdo dal ibisovi^k moudrost
a kohoutovi^k rozum?
³⁷Kdo je tak moudrý, aby sečetl mraky?
Kdo složí nebeské měchy,
³⁸když prach se v slitinu spojí
a hroudy *k sobě* přilnou?

Pán zvěře i ptactva

- ³⁹Můžeš ulovit pro lva kořist
a uspokojit lačnost lvícat,
⁴⁰když se krčí v peleších,
čihají ve svém doupěti v houští?
⁴¹Kdo opatří úlovek krkavci,
když jeho mláďata volají k Bohu
a bloudí bez potravy?

39 ¹Znáš čas vrhu skalních kozorožců? Opatrovals laň, když rodí?

- ²Počítáš měsíce, kdy jsou březí,
a znáš čas jejich vrhu,
³*jak* se skloní, vrhnou svá mláďata,
svých bolestí pozbyvají?
⁴*Jak* jejich mláďata silí, volně *si* rostou,
odběhnou a *už* se k nim nevracejí?
⁵Kdo vypustil divokého osla na svobodu,
kdo uvolnil řemení stepnímu oslu,
⁶jemuž jsem za domov vykázal pustinu,
solnou pláň za přibytěk?
⁷Posmívá se městskému hluku,
neposlouchá povyk poháněče,
⁸na horách slídí po pastvě,
pídí se po zeleni.
⁹Bude ti chtít jednorozec sloužit
či nocovat u tvého krmelce?
¹⁰Připoutáš jednorozce provazem k brázdě,
bude snad za tebou doliny vláčet?
¹¹Důvěřuješ mu, protože má tak velkou sílu?
Ponecháš mu výtěžek své *práce*?
¹²Věřil bys mu, že tvé zrna svezé
a shromáždí *na* tvůj mlát?
¹³Pštrosice mává křídlem,
není to *však* peruť s brky čápa;
¹⁴svá vejce ponechává na zemi

- a zahřívá je v prachu,
¹⁵zapomíná, že je noha může rozšlápnout
a polní zvěř zdupat.
¹⁶Se svými mláďaty zachází tvrdě, jako by
nebyla její,
nemá strach, že bude její námaha marná.
¹⁷Bůh totiž odepřel *dát* jí moudrost,
nedal jí *ani* díl rozumnosti.
¹⁸Když se *však* vyplašena vymrští,
je jí k smíchu kůň i s jezdcem.
¹⁹Dal jsi snad koni bohatýrskou sílu,
přioděl jsi jeho šíji hřívou?
²⁰Docílíš, aby poskakoval jako *luční* kobylička?
Jeho vznešené frkání vzbuzuje strach,
²¹v dolině hrabe *nohama*, rozjařen silou,
má-li vytáhnout proti ozbrojencům,
²²vysmívá se strachu, neděsí se,
před mečem se neobrací.
²³Toulec nad ním chřestí,
blýská se kopí a oštěp,
²⁴s burácením se řítí po zemi, až se chvěje,
nedá na nic než na zvuk polnice,
²⁵zařehtá, kdykoli polnice *zazní*,
zdaleka věští bitvu,
povelý velitelů a válečný ryk.
²⁶*Řídí se snad* sokol tvým rozumem, když
vzlétne,
rozprostře křídla k jihu?
²⁷Což se na tvůj rozkaz vznese orel,
aby si vysoko udělal hnízdo?
²⁸Přebývá a nocuje na skále,
na skalním útesu, nepřístupném místě.
²⁹Odtud vyhlíží pokrm,
dodaleka hledí jeho oči.
³⁰Jeho mláďata střežebají krev,
a kde jsou skolení, tam je *i* on.“

JÓB ODPOVÍDÁ BOHU

- 40** ¹Hospodin dále řekl Jóbovi toto:
²„Smí se *člověk* přít se Všemocným? *Smí ho*
kázat?
Ten, kdo Boha obvinil, ať odpovídá.“
³Jób na to Hospodinu odpověděl:
⁴„Co ti odpovím, když jsem tak bezvýznamný!
Kladu si na ústa ruku.

¹Míněn suchozemský netvor, protějšek mořského livjátana (3,8 40,25 sr Iz 27,1 aj.); časem tak býval označován hroch.

(17) :Jb 35,11 (19) :Ž 33,17 147,10 (30) :Abk 1,8)Mt 24,28
(40,2) Jb 33,13 :Iz 45,9; Jb 38,3 (4) :Gn 18,27 32,11 Iz 6,5; Jb 21,5 29,9 Pf 30,32 (7) Jb 38,3 (8) :Jb 32,2 34,5
(9) Jb 37,4n (11) :Nah 1,6 (12) :Ex 14,24 (13) :Iz 14,15 (15) :Kaz 3,19n

- ⁵[³⁵]Jednou jsem už promluvil a *nevím* co
odpovědět,
ba i podruhé, ale nemohu pokračovat.“

DRUHÁ ŘEČ BOŽÍ

S Bohem se nelze měřit

- ⁶[¹]Na to odpověděl Jóbovi ze smrště Hospodin
slovy:

- ⁷[²]„Nuže, opásej si bedra jako muž,
budu se tě ptát a poučíš mě.
⁸[³]Chceš vskutku rušit můj soud,
prohlásit mě za svěvolníka a *sám* zůstat
spravedlivý?
⁹[⁴]Zdalipak máš paži jako Bůh
a jako on hřímáš *svým* hlasem?
¹⁰[⁵]Ozdob se tedy důstojností a vyvýšeností,
oblékni si velebnost a vznešenost.
¹¹[⁶]Vylej všechnu prchlivost svého hněvu,
pohleď na každého pyšného a sniž ho,
¹²[⁷]pohleď na každého pyšného a zkruš ho,
sraz na místě svěvolníky,
¹³[⁸]ukryj je *všechny* společně do prachu,
jejich tvář ovaž po úkryt *v zemi*.
¹⁴[⁹]Potom ti vzdám chválu i já,
že tvá pravice tě zachránila.

Netvor behemót

- ¹⁵[¹⁰]Pohleď jen na behemóta¹,
i jeho jsem učinil jako tebe;
on jako dobytče žere trávu.
¹⁶[¹¹]Pohleď, jakou má sílu v bedrech,
jak mocné jsou svaly jeho břicha.
¹⁷[¹²]Napřímí ocas jako cedr,
šlachy jeho stehen jsou propletené,
¹⁸[¹³]jeho kosti jsou bronzové válce,
jeho hnáty jako železný sochor.
¹⁹[¹⁴]On byl *na* počátku Božích cest;
jen jeho Učinitel může na něj s mečem.
²⁰[¹⁵]Pastvu mu poskytují hory,
kde dovádí všeliká zvěř polní,
²¹[¹⁶]uléhá pod lotosem,
skryt ve třtině a bahnu.
²²[¹⁷]Lotos jej zastírá svým stínem,
potoční topoly ho obklopují.
²³[¹⁸]A hle, vzdeme-li se řeka, neustoupí,

důvěruje si, i když se mu Jordán do tlamy valí.

²⁴[19] *Kdo se mu postaví do očí a provleče mu chřipím smyčku?*

Netvor livjátan

²⁵[20] Vytáhneš udici livjátana^m a zkrotíš provazem jeho jazyk?
²⁶[21] Vložíš mu do chřipí sitěnou houzev, probodneš mu čelist hákem?
²⁷[22] Bude se tě doprošovat o smilování a pokorně s tebou mluvit?
²⁸[23] Uzavře *snad* s tebou smlouvu, *aby* jej vzal provždy za otroka?
²⁹[24] Můžeš si s ním pohrávat jak s ptáčkem? Uvážeš ho pro své děvečky?
³⁰[25] Budou o něj společníci smlouvat, rozkouskují si ho kupčiči?
³¹[26] Propíchněš mu kůži bodci, jeho hlavu rybářskými harpunami?
³²[27] *Zkus* na něho vložit ruku! Pomysli na boj, a neuděláš to.

41 ¹[28] Hle, čekat na něho je ošidné, při pohledu na něho se *člověk* hroutí.
²[1] Není odvážlivce, který by ho dráždil. Kdo potom obstojí přede mnou?
³[2] Kdo mi napřed něco dal, abych mu *to* splatil? Pod celým nebem *všechno* je mé.
⁴[3] Nemohu mlčet o jeho údech, nemluvit o *jeho* bohatýrské síle a jeho výborné stavbě *těla*.

⁵[4] Kdo odkryl jeho oděv a přistoupil k němu s udidly dvojitými?
⁶[5] Kdo otevřel vrata jeho tlamy? Strach jde z jeho zubů.
⁷[6] *Jeho* hřbet je *jako* řady štitů těsně uzavřených pod pečeti,
⁸[7] dotýkají se jedny druhých, vítr mezi ně nevnikne;
⁹[8] jeden přiléhá k druhému, jsou pevně sevřeny, nelze je oddělit.
¹⁰[9] Jeho kýcháním se rozzehává světlo, jeho oči jsou jak řasy jitřenky,
¹¹[10] z úst mu vycházejí pochodně, unikají ohnivé jiskry,
¹²[11] z nozder mu vystupuje kouř jak z hrnce *nad ohněm* z rákosí rozdmýchaným,

¹³[12] jeho dech rozzhavuje uhlí, z tlamy mu slehá plamen,
¹⁴[13] jeho šíjí dříví síla, před ním se *každý* zkroutěně chvěje,
¹⁵[14] *haloky* mu přiléhají k tělu jak ulité, netřesou se,
¹⁶[15] jeho srdce je slité, *tvrdé* jako kámen, slité jako spodní žernov.
¹⁷[16] Když se zvedne, *sami* bohové se leknu, při tom hrozném třesku jsou bez sebe strachy,
¹⁸[17] *meč*, jenž by ho zasáhl, *tu ránu* nevydrží, ani kopy, vržená střela či hrot šípů.
¹⁹[18] *Železo* má za slámu, bronz za trouchnivé dřevo,
²⁰[19] šíp z luku ho nezažene na útěk, kameny z praku se před ním mění v stébla slámy,

²¹[20] *kyj* má *jen* za slaměné stéblo, posmívá se, když *přileti* chvějící se oštěp.
²²[21] Vespod má ostny *podobné* střepům, vleče se blátem jako smyk *na obilí*,
²³[22] *způsobuje*, že to v hlubině vře jako v hrnci, moře je pro něj jak kelímek na masti,
²⁴[23] *nechává* za sebou světélkující dráhu, až se zdá, že propastná tuň zšedivěla.
²⁵[24] Na prachu *země* mu není podobného, kdo by byl prost *všeho* děsu.
²⁶[25] Na všechno vysoké pohlíží *svrchu*, nad všemi šelmami je králem.“

JÓBOVO VYZNÁNÍ

42 ¹Jób na to Hospodinu odpověděl:
²„Uznávám, že všechno můžeš a že žádný záměr tobě není neproveditelný.
³Kdo smí nerozvázně zatemňovat úradek *Boží*? Ano, hlásal jsem, čemu jsem nerozuměl. Jsou to věci pro mě příliš divuplné, které neznám.
⁴Rač mě vyslyšet a nech mě mluvit; budu se tě ptát a poučíš mě.
⁵*Jen* z doslechu o tobě jsem slyšel, teď však jsem tě spatřil vlastním okem.
⁶Proto odvolávám a lituji *všeho* v prachu a popel.“

^mPůvodně bájný mořský netvor (sr Ž 104,26) byl časem ztotožňován s krokodýlem (sr též 3,8 pozn. c).
ⁿJób užívá těchto slov, jimiž ho podvkrát oslovil Bůh (38,3 40,7). Uvědomuje si, že je na Bohu, aby poučoval, ne na něm.

(25) :Ž 74,14 (26) :Ez 29,4 (28) :Jb 5,23; :Jb 39,10 (30) :Ez 32,4n (41,2) Jb 9,4 :40,4 (3) :Ř 11,35; Ex 19,5 Dt 10,14 Ž 24,1 50,12 (10) :Zj 9,17 (12n) :Ž 18,9 (22) :Ez 29,3

Dohra

JÓBOVA MODLITBA ZA PŘÁTELE

⁷Když Hospodin k Jóbovi domluvil tato slova, řekl Elifazovi Témanskému: „Můj hněv plane proti tobě a oběma tvým přátelům, protože jste o mně nemluvili náležitě jako můj služebník Jób. ⁸Vezměte tedy za sebe sedm byčků a sedm beranů a jděte k mému služebníku Jóbovi. Obětujte za sebe zápalnou obět a můj služebník Jób ať se za vás modlí. Já ho přijmu milostivě a nepotrestám vás za *vaše* poblouzení, že jste o mně nemluvili náležitě jako můj služebník Jób.“ ⁹I šli Elifaz Témanský, Bildad Súchský a Sófar Naamatský učinit, co jim Hospodin nařídil. A Hospodin Jóba milostivě přijal. ¹⁰Hospodin také změnil Jóbův úděl, poté co se modlil za své přátele, a dal mu všeho dvojnásob, než mívával.

JÓBŮV POŽEHNANÝ KONEC

¹¹I přišli k němu všichni jeho bratři a všechny sestry a všichni jeho dřívější známi, aby s ním v jeho domě pojedli chléb. Projevovali mu soustrast a snažili se ho potěšit po všem tom zlu, jež na něj Hospodin uvedl, a každý mu daroval po kesítě^o a zlatem kroužku. ¹²A Hospodin Jóbovi zehnal ke konci více než na začátku, takže měl čtrnáct tisíc ovcí a koz, šest tisíc velbloudů, tisíc spržených skotu a tisíc oslic. ¹³Měl také sedm synů a tři dcery. ¹⁴Jednu nazval Jemíma, druhou Kesia a třetí Keren-ha-púk. ¹⁵Po celé zemi se nenašly tak krásné ženy, jako byly dcery Jóbovy. Otec jim dal dědictví jako jejich bratrům. ¹⁶Jób potom žil *ještě* sto čtyřicet let a viděl své syny i syny svých synů do čtvrtého pokolení. ¹⁷I zemřel Jób stár a sytý dnů.

ŽALMY

ÚVODEM. Již téměř po tři tisíciletí oslavuje Boží lid svého Boha a připomíná jeho spasitelné skutky sobě i jiným *pisněmi a modlitbami*, které se přes všechny proměny časů dochovaly až po naše dny v biblické sbírce žalmů.

České označení *žalmy* vede přes latinské *psalmi* k řeckému *psalmoi*, jimž Septuaginta překládá hebrejské *šhillim* = chvalozpěvy. Takto označen je ovšem jen Ž 145 (sg *šhillá*, v. 1). Jednotlivé žalmy jsou zpravidla nadepsány *mizmóm* (celkem 57 ×), v Septuagintě většinou *psalmos* (sg).

Žaltář je knihou v Novém zákoně nejčastěji citovanou. Svědčí to o jeho oblíbě už v apoštolské církvi. Časem získal pevné místo v *bohoslužbě všech církví*. Vedle evangeliáře představuje první pokusy o biblické překlady do národních jazyků. Zásluhu na tom mají především ženské kláštery, v nichž znalost latiny nebyla veliká. Nejstarší českou památkou tohoto druhu je překlad žalmů vepsaný mezi řádky psalteria, užívaného nejspíše ve svatojiřském klášteře na Pražském hradě, někdy před r. 1300 (F. M. Bartoš). Někteří badatelé se však domnívají, že staročeský žaltář vznikl už v 10. nebo 11. stol. (E. Smetánka).

ROZDĚLENÍ A NADPISKY. Žaltář se dělí na *pět dílů* (1—41, 42—72, 73—89, 90—106, 107—150), zřejmě podle pětidílného Mojžíšova zákona. V Septuagintě a podle ní i ve Vulgátě je rozdělení žalmů poněkud pozměněno a tím číslování žalmů posunuto:

Ž 1—8	= 1—9 v O' a V
9—10	= 9
11—113	= 10—112
114	= 113, 1—8
115	= 113, 9—26
116, 1—9	= 114
116, 10—19	= 115
117—146	= 116—145
147, 1—11	= 146

^oStará jednotka váhy, již se užívalo jako platidla, dokud se nerazily mince (: jehně, O').

^pJména Jóbových dcer se dají přeložit: Jemíma = Holubička (podle arabštiny) nebo Zorka, Kesia = Skořicový květ, Keren-ha-púk = Lahvička (roh) léčidla.

(23) :Ez 32,2 (42,2) :Mt 19,26 L 1,37 (3) Jb 38,2; Ž 139,6 (4) Jb 38,3 (5) :Iz 6,5 3J 11 Jb 19,26n (6) :Da 9,3 (7) Jb 13,7—10; 6,28—30 27,4 (8) :1Pa 15,26; :Ez 14,14,20; Jb 22,30 (10) Jb 1,3; 8,7; :Za 9,12 :Jb 11,6 Iz 40,2 Zj 18,6 (11) :Jb 19,13n,19 (13) Jb 1,2 (15) :Gn 12,11; :Nu 27,8 (16) Jb 5,26 (17) :Gn 25,8 35,29 1Pa 29,28